

[Justitsministeren]

ningen på grundlag af de gældende regler i straffeloven om betingede domme og i øvrigt i overensstemmelse med en indstilling fra en arbejdsgruppe under straffelovrådet, som er optaget som bilag til beslutningsforslaget. Jeg skal ikke her gå i enkeltheder med forslagets nærmere indhold, men henviser til forslaget og dets bemærkninger.

Under redegørelsesdebatten den 25. februar gav spørgsmålet om at gennemføre en forsøgsordning i Nordjylland anledning til særlig drøftelse. Baggrunden herfor var, at der på dette tidspunkt endnu ikke forelå noget endeligt tilsagn fra arbejdsmarkedsnævnet i Nordjyllands amt om at ville medvirke til forsøgsordningen. Jeg har siden redegørelsesdebatten haft yderligere drøftelser med arbejdsmarkedsnævnet, og efter de oplysninger, der foreligger for mig, vil nævnet på et møde i slutningen af april måned tage endelig stilling til, om det vil medvirke til forsøgsordningen.

Jeg vil gerne understrege, som jeg også gjorde det i min redegørelse, at det er vigtigt, at forsøgsordningen med samfundstjeneste nu kommer i gang. De udenlandske erfaringer tyder på, at samfundstjeneste er en af de mest lovende muligheder for at finde frem til nye alternativer til frihedsstraf.

En forsøgsordning vil give grundlag for at vurdere, om de positive erfaringer med samfundstjeneste i andre lande også vil have gyldighed under danske forhold.

Idet jeg i øvrigt henviser til beslutningsforslaget og de bemærkninger, der ledsager det, skal jeg anbefale forslaget til det høje tings velvillige behandling.

Socialministeren (Bent Hansen):

Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser for Færøerne om sociale ydelser. (Forhøjelse og teknisk justering af satser m.v.).

(Lovforslag nr. L 184).

Forslaget indeholder dels forslag om en forhøjelse af grundbeløb og pensionstillæg i de færøske pensionslove, dels forslag om en teknisk justering (»nulstilling«) af satser m.v. i 4 af de sociale love for Færøerne, nemlig lov for Færøerne om folkepension, lov for Færøerne om invalidepension m.v., lov for

Færøerne om den offentlige sygeforsikring samt lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m.v.

Bortset fra de forhøjelser af pensionerne, der skyldes stigningen i pristallet, har det færøske pensionsniveau senest været forhøjet med virkning fra den 1. april 1975. I den øvrige del af riget har pensionerne været forhøjet flere gange siden 1975, bl.a. i forbindelse med 1. fase af udbetalingerne fra den sociale pensionsfond pr. 1. januar 1979.

Fra færøsk side har der flere gange været udtrykt ønske om i videst muligt omfang at tilnærme det færøske pensionsniveau til det niveau, der gælder for den øvrige del af riget.

På baggrund af drøftelser i det særlige udvalg vedrørende sociallovgivningen for Færøerne er der opnået enighed om de forhøjelser af de færøske pensioner, der er udmøntet i nærværende lovforslag.

Herefter forhøjes grundbeløb og pensions-tillæg til enlige pensionister og pensionister gift med ikke-pensionister til satserne for den tilsvarende gruppe i det øvrige rige pr. 1. januar 1979. Satserne for grundbeløb og pensionstillæg til samgifte pensionister udgør efter forslaget 150 pct. af satserne for enlige. Der sker herved en tilnærmelse af ægtefælle-pensionerne til det dobbelte af pensionen til en enlig. Øvrige tillæg m.v. forhøjes ikke.

Efter forslaget skal de forhøjede satser have virkning fra 1. april 1982. Merudgifterne for staten anslås i 1982 til 7,4 mill. kr. og i 1983 til 9,9 mill. kr. af samlede merudgifter på henholdsvis 15 mill. kr. og 20,4 mill. kr.

Den tekniske justering (»nulstilling«) af satserne m.v. i 4 af de sociale love for Færøerne er i overensstemmelse med den justering, der blev foretaget for det øvrige riges vedkommende ved lov nr. 255 af 16. juni 1980 om ændring af forskellige lovbestemmelser vedrørende anvendelse af reguleringspristallet. Herefter reguleres satser m.v. på grundlag af reguleringspristallet for januar og juli med januar 1980 = 100.

Denne del af lovforslaget er udelukkende af teknisk karakter og medfører ikke merudgifter.

Det færøske lagting har givet tilslutning til, at lovforslaget søges fremmet.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale for-

[Socialministeren]

slaget til folketingets hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:

Spm. nr. 599

1) Til justitsministeren af:

Nør Christensen (CD):

»Vil ministeren tage hurtigt initiativ til, at der foretages registrering af knallerter, således at disse forsynes med nummerplader såvel foran som bag på køretøjet, og kan ministeren oplyse, hvor mange ulykker med dødelig udgang der er registreret for knallertførere i 1981?«

Skriftlig begrundelse

Som bekendt er der sket alvorlige ulykker med såvel knallertførere som andre trafikanter under de såkaldte »jagter«. Risikoen for opdagelse vil formentlig kunne mindske knallertførernes lyst til at forsøge at køre fra politiet, og den lettere adgang for politiet til senere at kontakte ejeren af en knallert vil formentlig også kunne få politiet til tidligere at indstille en »jagt«.

Nør Christensen (CD):

I en lang række tilfælde tilkaldes politiet til såkaldt generende knallertkørsel. Det er det, vi andre kalder for knallertterror. Der er tale om et meget alvorligt problem, som tidligere har været rejst her i folketinget. Derfor har jeg i mit spørgsmål anvendt udtrykket »hurtigt«. Det er nemlig fuldstændig forkert, at der ikke for længst er indført registrering af knallerter. Det er i dag næsten umuligt at genkende knallertførere, fordi de pågældende er forsynet med styrthjelme. Ved brug af nummerplader vil den anonymitet kunne ophøre, men der er naturligvis ikke alene tale om genkendelsen. Der kan rationelt samtidig indføres en kontrolmulighed for så vidt angår forsikringsforhold og afgiftskontrol, som der findes i en lang række europæiske lande. Risikoen for opdagelse vil mindske det alt for store antal flugtforsøg og de deraf følgende tragiske ulykker. De unge mennesker ser

ofte efter i alle mulige retninger, om der er politi i nærheden, og de tager ofte fejl af vogne, der bare ligner politikøretøjer – alt i alt til stor skade for færdselssikkerheden.

Justitsministeren (Ole Espersen):

Spørgsmålet om knallertregistrering, som spørgeren nævnte, var tidligere fremme i folketinget, senest ved en førstebehandling den 27. februar 1981. Det var dengang et lovforslag, der var fremsat af partiet venstre. Under førstebehandlingen af lovforslaget konkluderede jeg, at det ikke ville være rigtigt at indføre en ordning med registrering af knallerter. Lovforslaget bortfaldt ved folketingsårets udgang, uden at det senere har været genfremsat.

Jeg skal kort bemærke, at baggrunden for mine udtalelser i 1981 var, at det må forventes, at de oplysninger, der i givet fald vil kunne søges i et knallertregister, vil være vanskelige at holde à jour, at nummerplader til knallerter i givet fald vil være af så beskednen størrelse, at identifikationsmulighederne ikke vil blive væsentligt bedre, og sidst, men ikke mindst, at den mandskabsindsats, som knallertregistrering under alle omstændigheder vil kræve, kan anvendes mere hensigtsmæssigt på andre opgaver.

Ser man på udviklingen i antallet af knallerter, må det tillige konstateres, at spørgsmålet om knallertregistrering er blevet noget reduceret i den forstand, at mens der i 1974 var 463.000 knallerter her i landet, var der i 1981 alene 141.000 tilbage, altså et fald i løbet af 6-7 år fra 463.000 til 141.000. Jeg må fastholde min vurdering fra sidste år om, at der ikke bør indføres en ordning med registrering af knallerter.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvor mange ulykker med dødelig udgang der er registreret for knallerter i 1981, kan jeg oplyse, at der endnu ikke foreligger statistik for dette år. Derimod var der i 1980 registreret 72 ulykker med dødelig udgang for knallertførere. I 1976 var dette tal 141. Der er altså sket en halvering.

Ud over denne betydelige nedgang i antallet af knallerter, der er sket, vil jeg gøre opmærksom på, at krav om obligatorisk brug af styrthjelm trådte i kraft i 1977 samtidig med de nye regler om knallerters egenvægt. Knallertalderens forhøjelse til 16 år slog fuldt

[Justitsministeren]

igennem den 1. januar 1981, og de nye regler om knallertbeviser gennemførtes i 1980. Reglerne om knallertbevis vil være trådt i kraft for alle knallertførere under 18 år i løbet af dette år.

Nør Christensen (CD):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret, om end jeg ikke er helt enig med ministeren.

Jeg synes egentlig, at ministeren bagatelliserer problemet ved at nævne antallet af knallertkørere, fordi det er faldet over en årrække. Jeg kan oplyse, at så sent som i freddags har politiet i Holstebro haft en kampagne, hvor der i løbet af en 5 timers periode blev optaget 60 rapporter, hvoraf der var tale om ulovlige knallerter i 26 tilfælde.

Jeg synes også, at der er en anden vinkel, nemlig et retssikkerhedsproblem, den retssikkerhed, som politifolk i al almindelighed bør have. Vi bør faktisk forkæle politifolkene på den måde, at vi letter kontrolmulighederne. Det går ikke at sige, at nummerpladerne er små, dér er jeg absolut uenig med ministeren. Jeg vil gerne spørge ministeren, om der ikke er mulighed for at lave nummerplader i samme størrelse som til motorcykler og montere dem på knallerter. Det synes jeg egentlig at ministeren kom lidt for let om ved.

Ministeren var også inde på spørgsmålet om mandskab. Jeg tror ikke, det er det helt store problem at køre det ind over motor-kontorernes EDB-registre. I hvert fald giver det ikke en væsentlig mandskabsforøgelse, når ministeren samtidig nævner, at antallet af knallerter er dalet så meget, til 141.000.

Retssikkerheden for politiet synes jeg vi skal have i højsædet. Vi ved jo godt, at flugtforsøg er noget, som de unge mennesker jævnligt bruger. Risikoen for opdagelse er så minimal efterhånden. Kommer man så ud i en jagt, så ved vi også godt, jævnfør nogle sager inden for de seneste år, at politifolk er kommet i vanskeligheder, fordi de måske er gået lidt over strengen. Jeg vil gerne fremhæve, at når man har været igennem sådan en jagt, har man altså ikke en morgenpuls på 56.

Knud Lind (FP):

Rådet for Større Færdselssikkerhed har jo talt meget om refleksbrikker osv., således at man kan ses i mørke. Jeg er vidende om, at

retsudvalget har været på besøg på en fabrik. Det viste sig ved forsøg, at disse nummerplader gjorde, at man så de pågældende meget bedre i mørke, når man kom som bilist. Jeg vil godt spørge ministeren, om den øgede færdselssikkerhed, som ligger i at få disse selvlysende nummerplader bagpå, har givet anledning til overvejelse.

Jeg vil også godt spørge ministeren, om han har overvejet det forslag, der kom fra forsikringsselskaberne om, at man ville betale denne registreringsudgift. Mener ministeren i øvrigt ikke, at man må forsøge at finde nogle nye veje, når vi stadig væk har en hel del ulykker?

Justitsministeren (Ole Espersen):

Af det, som spørgeren nævnte, fremgår det jo med al mulig tydelighed, at politiet fortsat kan føre kontrol med knallerter, herunder også med hensyn til, om de er lovlige eller ulovlige. Det er der naturligvis stadig mulighed for, og det er stadig en opgave for politiet.

Det, der lå i mit svar, var, at indfører man nye regler af den karakter, som efterlyses her, så vil det naturligt af befolkningen blive opfattet som en opfordring til, at politiet nu skal sætte øgede ressourcer ind for at klare disse specielle knallertproblemer. Jeg mener, at det ville være en u hensigtsmæssig brug af politiets ressourcer i en tid, hvor der er meget alvorlig mangel på ressourcer inden for andre områder, som jeg synes er vigtigere.

Nummerpladernes størrelse, hvis de skal kunne identificeres, kan man ikke se bort fra. Hvis man virkelig skal bruge nummerplader med det formål, som spørgeren forudsætter, så skal de have en vis størrelse, både de, der efter spørgerens mening skal placeres foran, og de, der skal bag på knallerten.

Når det drejer sig om faldet i antallet af knallerter, synes jeg, det er ganske væsentligt. Jeg vil også tro, uden at jeg har statistik for det, at de, der har bevaret deres knallerter som et ganske regulært transportmiddel, først og fremmest er ældre medborgere, mens de, der har skiftet knallerterne ud med cykler, er meget stort omfang, det er jo en kendsgerning, er unge mennesker. Skulle man belaste den store ældre gruppe, der har behov for et billigt transportmiddel, med de gener og de ikke helt ubetydelige udgifter, som en regi-

[Justitsministeren]

strering vil være, har man måske ramt netop en gruppe, som man bestemt ikke havde i tankerne, da man fremsatte forslaget fra spørgerens side.

Til hr. Knud Lind vil jeg sige, at identifikation i mørke kan opnås på en betydelig nemmere måde end ved en registrering af samtlige landets knallerter. Der er jo krav om lygteførsel osv. Er der mangler ved disse krav, vil der naturligvis kunne ses på de udstyrsbekendtgørelser, der så måtte være tale om at ændre, hvis der virkelig er et sagligt behov for det. Det kan jeg naturligvis ikke afvise, og det vil jeg meget gerne drøfte.

Jeg erindrer ikke, at forsikringselskaberne skulle have lovet at betale alle udgifterne i forbindelse med en registrering. Jeg er helt sikker på, at det i sidste ende vil være knallertkørerne eller skatteborgerne, der kommer til at betale.

Nør Christensen (CD):

Det er da rigtigt, at der føres kontrol med ulovlige knallerter. Jeg har forstået det således, at hver anden knallert, der kører på vejen, er ulovlig. Men jeg føler faktisk, at disse kontrolforanstaltninger, disse såkaldte kampagner, sker for sjældent. Jeg vil gerne spørge ministeren, om han finder, at det er rimeligt over for politiet, at der ligefrem skal iværksættes en kampagne. Kan man ikke bare foretage en løbende kontrol uden at sætte ekstra mandskab ind i en bestemt periode, således at man kunne spærre en hel gade eller en hel plads af, for at få ryddet op?

Justitsministeren (Ole Espersen):

Der skal være mulighed både for specielle kampagner over for ulovlige knallerter og knallertkørsel i det hele taget og for en løbende kontrol. Der er begge dele.

Når der en gang imellem laves en kampagne – det gør der jo ikke blot i forhold til knallertkørere, men også i forhold til bilister, bilens udstyr, spirituspåvirkethed osv. – er det, fordi man ikke blot ønsker at opnå kampagnens fordele ved at se på den enkelte knallert i forbindelse med en kontrol eller den enkelte mulige spiritusbilist, men fordi der samtidig ligger en pædagogisk funktion i en kampagne. Derfor har vi brug både for den løbende kontrol og for de kampagner, der kommer med mellemrum.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 583

2) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Finn Jørgensen (KF):

»Vil ministeren medvirke til at ændre eller medvirke til ved dispensation eller lignende at lempe bestemmelsen i ministeriets cirkulære af 28. august 1975, pkt. 4, hvori det er anført, at der på motorveje kun må henvises til serviceanlæg, der er beliggende i direkte tilknytning til vejen?«

Skriftlig begrundelse

Den meget restriktive bestemmelse udelukker f. eks., at der på motorveje henvises til sygehuse med skadestue, hvilket for private bilister i en presset ulykkessituation kan gøre det urimeligt svært på hurtigste måde at nå frem til nærmeste skadestue. Bestemmelsen kan i øvrigt føre til, at udenlandske bilister passerer gennem landet uden undervejs at gøre ophold eller vælge overnatningsmuligheder.

Finn Jørgensen (KF):

For nogle år siden blev der anmodet om tilladelse til på Lyngby motorgade at afvise til Københavns amtssygehus i Gentofte, hvor der bl. a. er skadestue. Det blev afslået med den begrundelse, at amtssygehuset i Gentofte havde postadresse i Hellerup, som der blev afvist til fra vejen, og at det i øvrigt lå ved Kildegårdsvej, som der også var afvist til.

Det var jo ikke noget, der hjalp meget for dem, der søgte amtssygehuset og skadestuen, og derfor rejstes spørgsmålet om, hvorvidt de bestemmelser, der gælder, ikke er alt for restriktive for så vidt angår afvisning fra motorveje til steder, hvor folk kan have behov for at søge hen også i en presset situation.

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Jeg kan sige til hr. Finn Jørgensen, at en lempelse af den omhandlede bestemmelse om, at der på motorveje kun må vejvises til serviceanlæg, der er beliggende i direkte tilknytning til vejen, allerede er sket for så vidt angår vejvisning til hospitaler, som har skadestue. Det skete på foranledning af en hen-

[Ministeren for offentlige arbejder]

vendelse fra Københavns amtskommunes tekniske forvaltning til vejdirektoratet om dispensation for så vidt angår vejvisning fra Lyngby motorgade til Københavns amtssygehus i Gentofte og fra Holbækmotorvejen til Københavns kommunes hospital i Hvidovre, der begge har skadestuer med beliggenhed i nær tilknytning til motorvejen.

Den 5. april i år er dispensationen meddelt vejdirektoratet, som i hvert fald telefonisk har underrettet amtets tekniske forvaltning. Jeg agter også at lade en bestemmelse om tilsvarende tilfælde optage i de vejregler om vejvisning, der for tiden er under udarbejdelse.

Med hensyn til vejvisning til overnatningsmuligheder må jeg erindre om, at der på motorvejene er vejvist til byer og større lokaliteter, og næsten alle frakørsler vil derfor føre til et varieret udbud af overnatningsmuligheder og spisesteder. Hvis man mere konsekvent vejviser til hoteller og restauranter fra motorvejen, vil vejvisningen blive meget omfattende, og hvis man nøjes med en vejvisning til enkelte overnatnings- og spisesteder, kan man forvente kritik fra de øvrige virksomheders side, der med rette vil pege på, at der er tale om forskelsbehandling. Hertil kommer, at vejvisningen må følges op på det amtskommunale og kommunale vejnet, hvis den skal have en mening. Det er baggrunden for, at ministeriets cirkulære af 28. august 1975 om servicevejvisning er restriktivt, når det gælder vejvisning på motorveje til service uden for disse.

Men jeg agter som sagt altså at lade en bestemmelse om det tilsvarende tilfælde, som jeg lige har nævnt her, optage i de vejregler om vejvisning, som for tiden er under udarbejdelse.

Finn Jørgensen (KF):

Jeg synes, at det er meget positivt, at der nu ændres praksis på dette område, for jeg nævnte altså, hvorledes en ansøgning af den art var afslået for nogle år siden. Jeg var ikke bekendt med, at den nye ansøgning er nået igennem. Jeg takker ministeren for oplysningen om, at man nu vil følge en anden og mere lempelig praksis for så vidt angår henvisning til sygehuse med skadestuer.

Men jeg synes nok generelt, der er behov for også at gennemarbejde den meger restriktiv

bestemmelse og sammenholde den med de bestemmelser, der i øvrigt gælder for afvisning på hovedveje. Jeg vil spørge ministeren, om der ikke er mulighed for at få formuleret nogle regler, der er anderledes. Ministeren nævnte selv de overnatningsmuligheder, der kunne være, de særlig attraktive mål, der kan være for turister, der er på vej gennem Danmark, og som måske ikke får lejlighed til at komme dertil. Jeg synes, det er for restriktivt, og jeg spørger, om ministeren ikke vil overveje det.

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Jeg vil erindre om, at den 8. oktober 1980 oplyste fungerende trafikminister Ivar Nørsgaard i anledning af et spørgsmål fra hr. Gammelgaard, at man overvejede at revurdere den plan, der tidligere er udarbejdet om serviceanlæg på selve motorvejsnettet. Denne revurdering skulle foretages, når man havde lidt nøjere rede på trafikudviklingen på vejnettet, men det har vi desværre ikke endnu, men indtil der foreligger en afklaring af planerne for serviceanlæg på motorvejene, vil jeg være indstillet på i enkelttilfælde, hvor der måtte være et særligt behov for vejvisning til serviceanlæg uden for motorvejen, og hvor vejvisning i øvrigt kan ske på en hensigtsmæssig måde, at give trafikanterne på motorvejen en orientering om de nærliggende steder, hvor der er muligheder for bl. a. at hvile og for at få noget at spise.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 584

3) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Finn Jørgensen (KF):

»Kan der fra ministeren forventes forslag om, at Demko, der er etableret som en statsinstitution, ændrer status til selvejende institution?«

Skriftlig begrundelse

Det er ikke nødvendigvis en statsopgave at afprøve og godkende elektrisk udstyr. Det siger f.eks. rigsrevisionen, der selv er et statsforetagende, i forbindelse med revisionen af Demkos regnskab for 1980.

[Finn Jørgensen]

En smidigere ledelse, uafhængig af staten, ville i højere grad gøre det muligt for Demko at imødekomme erhvervslivets ønsker og nedsætte en for lang ventetid i forbindelse med godkendelse af elektrisk materiel. Det er erhvervslivet, der betaler, derfor bør det også have lov til at bestemme. F.eks. er statsprøveanstalten en selvstyrende institution.

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Jeg må bedrøve hr. Finn Jørgensen med at sige, at jeg ikke har til hensigt at fremsætte noget forslag om omdannelse af Demko til en selvejende institution. Jeg må også sige, at jeg er uenig i de betragtninger, som hr. Finn Jørgensen har anført til støtte for en sådan omdannelse.

Kontrollen med elektrisk materiel blev ved en ændring af stærkstrømsloven for mere end 50 år siden indført med det formål at beskytte forbrugerne imod farligt elmateriel, og den opgave må jeg fremdeles anse for at være en statsopgave på linje med de opgaver, der udøves af f.eks. arbejdstilsynet, skibstilsynet og biltilsynet. Jeg kan derfor på ingen måde acceptere, at erhvervslivet skulle have lov til på egen hånd at træffe bestemmelser om kontrollen.

Jeg mener heller ikke, at den anførte begrundelse, at det er erhvervslivet, der betaler, er korrekt. Betalingen for Demkos virksomhed kommer fra forbrugerne selv, dels gennem prisen på de elektriske artikler, der sælges på det danske marked, dels gennem elforbruget. I de lande, hvor materielkontrollen er henlagt til selvejende institutioner, og som vi umiddelbart kan sammenligne os med, nemlig de nordiske lande, dér er institutionerne heller ikke uafhængige af staten, således som hr. Finn Jørgensen kunne tænke sig.

Når det er sagt, skal jeg sige, at jeg er ikke ligegyldig over for erhvervslivets interesse i, at Demko kan løse sine opgaver på en måde, som også kan tilfredsstille erhvervslivet. Disse spørgsmål er jeg parat til at drøfte med erhvervslivets organisationer, men grundlaget for en sådan drøftelse må være, at Demko videreføres som statsinstitution med den hovedopgave at beskytte danske forbrugere af elmateriel.

Finn Jørgensen (KF):

Det var naturligvis for mig et skuffende svar, for det er ikke et spørgsmål om sikkerhed eller ikke sikkerhed, jeg har rejst. Jeg er helt enig med ministeren i, at der naturligvis skal finde den kontrol sted, der finder sted, men den skal ske på den mest hensigtsmæssige måde. Jeg mener, at staten udmærket kan få tilsyn med kontrolvirksomheden ved at deltage i ledelsen også af den selvejende institution Demko, hvis man ændrede den dertil.

Det er således, at det er den almindelige opfattelse blandt betalerne – og her tænker jeg på elværkerne, som i 1980 betalte de 15 mill. kr., og erhvervet, som betalte de 7 mill. kr., nemlig de samlede driftsudgifter på 22 mill. kr. – at Demko ikke fungerer godt, at forstå på den måde, at det tager for lang tid at få godkendt de enkelte ansøgninger, måske også fordi – og dér siger jeg måske, for det ved jeg ikke nok om – produktiviteten hos Demko er faldende. I hvert fald er det ikke muligt, når det er en statsinstitution ligesom at tilpasse den løbende og periodevis til behovet for at få godkendelser hurtigt igennem. Enhver vil kunne se, at hvis de, der er interesserede i, at godkendelserne kommer hurtigt igennem, og som skal skaffe pengene, også bestemmer, vil de også uden at skulle ind under de regler, som må gælde for statsinstitutioner, kunne medvirke til, at Demko kommer til at arbejde mere hensigtsmæssigt. Derfor kan jeg ikke andet end igen spørge ministeren, om der ikke er grundlag for at overveje dette. Sikkerhedsmæssigt kan det i hvert fald ikke afvises.

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Jeg mener heller ikke på den baggrund, som hr. Finn Jørgensen nu har fremført, at der skulle være grundlag for at ændre Demkos organisation.

Den kritik, som har været rejst, og som også rejses her i dag, om, at det bl.a. tager for lang tid at få godkendt de produkter, der sendes til godkendelse hos Demko, har vi naturligvis taget op, og jeg kan da også oplyse her, at det tidsinterval, der er gået, fra produktet kom ind, til det kom ud igen kontrolleret, har vi fået sat væsentligt ned på det sidste.

[Ministeren for offentlige arbejder]

Så jeg kan altså fortsat ikke, ej heller på dette grundlag, medvirke til at ændre Demkos organisation.

Finn Jørgensen (KF):

Der er til sidst det spørgsmål, om det slet ikke påvirker ministeren, at statsprøveanstalten, der jo også har en lang række prøvefunktioner, som er interessante for det offentlige, fra 1. januar 1980 er overgået til en selvejende institution. Jeg går ud fra, at denne udmærkede selvejende institution fungerer udmærket. Jeg synes, at ministeren skulle tage det med i overvejelserne.

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Nej, hr. Finn Jørgensen, det kan det desværre ikke. Når vi nu taler om statsprøveanstalten, som nu efter omdannelsen hedder Dantest, må jeg sige, at det er et teknologisk serviceinstitut, hvis virksomhed vi på ingen måde kan sammenligne med Demko i henseende til kontrollen af forskrifterne for udførelse af elektrisk materiel.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 598

4) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Nør Christensen (CD):

»Kan ministeren bekræfte, at der endnu kun er udbetalt 60 pct. i erstatning i forbindelse med stormfloden i november til beboerne i Vrist, og i bekræftende fald: hvad er årsagen hertil?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge Jyllands-Posten den 15. april 1982 har beboerne kun modtaget anførte procentandel i erstatning, og som følge deraf har mange måttet optage lån for at klare dagen og vejen, med deraf følgende omkostninger for den enkelte.

Nør Christensen (CD):

Ifølge en sentens af Piet Hein skal man uforfærdet angribe problemerne, men man må samtidig være forberedt på, at de slår fra sig.

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at jeg finder, at ministeren har angrebet problemerne, men desværre ikke godt nok efter min opfattelse, og problemerne er ikke fulgt op i tilstrækkeligt omfang. Derfor har jeg tilladt mig at slå fra mig på Vristbeboernes vegne og måske også på en række andre personers vegne.

Ærlig talt finder jeg, at ministeren nu må oppe sig og se at få den sag bragt ud af verden. Det bør gøres meget, meget hurtigt. I modsat fald kan ministeren forvente, at der vil opstå en række sociale problemer, hvis omkostninger ingen kan forudse konsekvenserne af. I øvrigt finder jeg det helt uacceptabelt, at staten ikke betragter erstatninger som en rent statslig opgave og udgift. I øvrigt mener jeg som sædvanlig, at vesttjyderne skal forkæles.

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Hr. Nør Christensen kan selvfølgelig mene om mig, hvad hr. Nør Christensen vil, hvorefter jeg kan tage det til mig, som jeg ønsker at tage til mig.

I spørgsmålet har hr. Nør Christensen udbedt sig oplysninger om, hvorvidt det kan bekræftes, at der endnu kun er udbetalt 60 pct. i erstatning til beboerne i Vrist i forbindelse med stormfloden i november. I bekræftende fald spørger hr. Nør Christensen, hvad årsagen måtte være. Det forstår jeg er spørgsmålet, men jeg kan forstå, der er blandet noget andet ind. Jeg ved ikke, om det vil blive optaget som et senere spørgsmål, men jeg agter at besvare det spørgsmål, som hr. Nør Christensen har stillet til mig.

Jeg kan i den forbindelse indledningsvis oplyse, at udbetalingen af godtgørelsen til de stormflodsramte, herunder udbetalingen af de statslige godtgørelser, efter aftale med de respektive amtsråd og kommuner – jeg gentager: efter aftale med de respektive amtsråd og kommuner – forestås af vedkommende kommuner på grundlag af de af kommunerne med bistand fra forsikringselskaberne foretagne skadeopgørelser. Kommunerne har naturligvis adgang til at forelægge ministeriet de enkelte sager, hvis vedkommende kommune finder anledning hertil.

Jeg kan så sige til hr. Nør Christensen, at ministeriet for offentlige arbejder efter mod-

[Ministeren for offentlige arbejder]

tagelsen af Thyborøn-Harboør kommunalbestyrelses opgørelse over skader den 12. januar 1982 har anvist kommunalbestyrelsen i Thyborøn-Harboør et beløb af 250.000 kr. som et a conto-beløb til udbetaling til de skadelidte, svarende til 30 pct. af de på dette tidspunkt foreløbig opgjorte skadesbeløb, idet der på dette tidspunkt endnu ikke var foretaget den i forbindelse med skadefastsættelsen forudsatte taksering af de indtrufne skader ved forsikringsselskabernes taksatorer.

Efter det for mig oplyste er der i anledning af stormfloden ved Vrist til kommunen anmeldt i alt 35 stormflodsskader, og af de pågældende skader er ifølge oplysninger fra kommunen på indeværende tidspunkt i alt 10 skader dækket fuldt ud. For de resterende 25 ejendommers vedkommende er der imidlertid fortsat kun udbetalt et beløb svarende til 60 pct. af de anmeldte krav, nemlig det af staten udbetalte forskud på 30 pct., hvortil kommer den kommunale og amtskommunale andel på ligeledes 30 pct. Når det for disse sagers vedkommende endnu ikke har været muligt at foretage den endelige skadesopgørelse og erstatningsudbetaling, er det begrundet i, at det for de pågældende ejendomme har været anset for nødvendigt at indhente yderligere oplysninger fra vedkommende ejer eller forsikringsselskab til brug for vurdering af de anmeldte skader.

Nør Christensen (CD):

Jeg vil gerne have lov til at takke ministeren, fordi ministeren i hvert fald vil svare på det spørgsmål, som er stillet. Jeg mener imidlertid, at sagen har trukket urimeligt længe ud. Jeg kan også forstå på svaret, at vi ikke kan få en dato for, hvornår det resterende beløb bliver udbetalt. Det er min opfattelse, at man ikke bør være så smålig i disse sager. Tværtimod burde man have en såkaldt checkhæfteordning, hvor man drog rundt fra sted til sted. Da der kun er tale om 35 steder, burde det være overkommeligt, hvis man i stedet for langvarig og besværlig administration foretog det, man kalder et skøn over de anmeldelser af skader, som kommer, og så må man på stedet foretage udbetalingen til den pågældende person, i det omfang det kan lade sig gøre, eller i hvert fald et a contobeløb, der ligger væsentligt over det, vi her har været vidne til, ligesom det må ske væ-

sentlig hurtigere. Jeg røber i hvert fald ikke den store hemmelighed over for ministeren, det er jeg overbevist om, når jeg konstaterer, at beboerne langs hele den jyske vestkyst og også i Vrist, i hvert fald de sidste 25, som ikke har fået deres resttilgodehavende, er godt trætte af systemet. De mener nemlig, at når man skal hjælpe i udlandet – uden at jeg skal konkretisere det – er der altid penge nok, så er godteposen i orden, men når der skal ydes hjælp indenlands, skal det være administrativt dyrt og besværligt.

Dyremose (KF):

Jeg kan udmærket forstå hr. Nør Christensens kritik, specielt når man ser på, at ministeren i et svar til mig i folketinget den 3. februar 1982 ifølge sp. 1109 sagde:

»Endelig kan jeg sige, at det er klart, at så snart aktstykket er tiltrådt, vil pengene kunne tilflyde de stormflodsrante.«

Aktstykket blev tiltrådt den 10. februar 1982, så nu er der altså gået godt og vel to en halv måned, siden aktstykket blev færdigbehandlet, og stadig væk har man ikke fået pengene.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om årsagen kan være, at Vrist er et af de områder, der skal have EF-midler, for jeg har forstået, at de 3,9 mill. kr., der er blevet stillet til rådighed fra EF, fortsat ligger i udenrigsministeriet; de er ikke fordelt til kommunerne, og kommunerne ved derfor endnu ikke, hvor mange penge de får til rådighed fra EF-midlerne. Jeg har i forlængelse af dette forstået, at selv om der på embedsmandsniveau er kommet signaler om, at vi kan få flere EF-midler, er der ikke ansøgt om dette endnu, og derfor vil jeg gerne spørge, om det er det, der er årsagen til, at vi ikke har set støtten udbetalt bl.a. i Vrist kommune.

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Jeg forstår på hr. Nør Christensen, som jo er folketingsmedlem for Vrist kommune i modsætning til undertegnede, som er minister for offentlige arbejder for hele landet og for hele kystsikringen, at man ikke skulle tage det så nøje med pengene, men bare sådan skulle strø om sig efter forgodtbefindende.

[Ministeren for offentlige arbejder]

Jeg kan oplyse, at vi ifølge oplysninger, vi har fået fra Thyborøn kommune, savner svar fra en lang række ejere eller disses forsikringsselskaber, som vi har bedt om supplerende oplysninger til brug for en endelig vurdering. Disse oplysninger har vi endnu ikke fået.

Jeg gik egentlig ud fra – men jeg har forstået på spørgsmålet nu, at det kan jeg ikke – at hr. Nør Christensen var enig med mig i, at der bør foreligge et rimeligt grundlag, for at statskassen kan udbetale disse godtgørelser. Det er i hvert fald mit ansvar, at et sådant grundlag foreligger, hvis sagerne i øvrigt er forelagt ministeriet af en kommune.

Og jeg kan da ikke undre mig over, at det tager tid, for det er jo ikke alene 35 sager i Vrist, men flere tusinde sager, det drejer sig om, og vi har vore folk sat på det i ministeriet. Vi har i øvrigt ikke kunnet få finansudvalgets tilslutning til at ansætte flere folk, og jeg mener i øvrigt heller ikke, vi skulle have det af denne grund, men vi arbejder, så godt vi kan, og i øvrigt må det da være i min interesse at få disse sager afsluttet så hurtigt som overhovedet muligt, dog altså også på en ansvarlig måde, og her kan jeg forstå, at jeg er uenig med hr. Nør Christensen.

Når hr. Nør Christensen spørger, hvorfor der kun er udbetalt 60 pct., må jeg nok sige, at det var mere rimeligt, om hr. Nør Christensen på de skadelidtes vegne gav udtryk for sin tilfredshed med, at der er udbetalt så stor en procentdel, forinden der foreligger en skadeopgørelse, en godkendt skadeopgørelse.

Nør Christensen (CD):

Man kan da godt bryste sig af, at der er udbetalt 60 pct.; 60 pct. er da mere end 45 pct., og det er også mere end 50 pct., så det har ministeren lov til at være glad for. Jeg mener bare, at det har taget for lang tid. Det fremgår af Jyllands-Posten, at disse mennesker har måttet optage lån for at klare dagen og vejen, og så vidt jeg har kunnet læse ministeriet for offentlige arbejders skrivelse af 16. februar 1982, ydes der ikke godtgørelse for de renteudgifter, som de pågældende mennesker har. Det er dog en udgift for de mennesker, at de skal ud at låne i hvert fald de 40 pct., som endnu ikke er udbetalt.

Så kan jeg ikke lade være med at vrisse lidt ad ministeren, når han nu igen bebrejder

mig, at jeg er valgt i Ringkøbing amt – altså ikke i Vrist kommune. Det er der ikke noget strafbart i.

Stubbjær Pedersen (CD):

Ja, jeg havde meldt mig i første omgang, men hr. Dyremose stillede det spørgsmål, som jeg ville stille. Jeg bemærkede imidlertid, at ministeren let og elegant sprang hen over hr. Dyremoses spørgsmål, og derfor vil jeg godt gentage det: hvorfor er der fortsat ikke udbetalt nogen EF-penge? Og mener ministeren, at der er gjort alt, hvad muligt er, for at få så store beløb frem fra EF som muligt?

Dyremose (KF):

Jeg vil godt fastholde spørgsmålet: er årsagen til forsinkelsen i Vrist, at det er et af de områder, der skulle have EF-midler? Og i forlængelse af det vil jeg bede ministeren om i dag at svare på spørgsmålet, om EF-midlerne snart kommer ud af udenrigsministeriet, og om vi får søgt nogle flere. Og hvis ministeren ikke vil svare på det, kan jeg bebude, at han får en ny chance på næste onsdag.

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Jeg takker for alle de chancer, jeg får fra denne side af salen, som i øjeblikket strør om sig med penge, som man ikke har. Lad det være sagt. Men det er jo således, at ministeren har begrænset taletid ligesom alle andre.

Om EF-spørgsmålet: det ville vel nok være utænkeligt, at man begyndte at udbetale disse penge, inden den endelige skadeopgørelse var fuldstændig på plads. Det er jo et spørgsmål, om det er kommunerne, der skal have disse penge, og i bekræftende fald, hvilke kommuner der skal have dem.

Endelig vil jeg gerne sige til hr. Nør Christensen, at hvis han er utilfreds, tror jeg, han skulle henvende sig til de respektive kommuner. Jeg mener i øvrigt, at kommunerne har gjort et stort arbejde her, men det har ikke været muligt at få alle de relevante oplysninger frem, som vi nødvendigvis skal have i denne sag. Men hvis hr. Nør Christensen ønsker detaljerede oplysninger om bestemte enkelt-sager fra Vrist – og det er skam ikke nogen forbrydelse at være valgt i Vrist, det

[Ministeren for offentlige arbejder]

har jeg heller aldrig nogen sinde sagt – kan han henvende sig til Thyborøn–Harbør kommunalbestyrelse og få at vide, hvorfor skadeserstatningerne ikke er udbetalt, og hvis ikke det lykkes ad den vej, er hr. Nør Christensen velkommen til at henvende sig i mit ministerium; så skal jeg være overordentlig behjælpelig med at få belyst disse enkeltsager.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 607

5) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Arentoft (FP):

»Hvilke initiativer vil ministeren tage, for at handelsrejsende, der rejser over hele landet og benytter DSB-landsrejsekort, fortsat kan anvende DSBs busser?«

Skriftlig begrundelse

En handelsrejsende, der har benyttet DSB-landsrejsekort i 47 år, er pludselig kommet i den situation, at han er blevet afvist ved DSB-busser, der nu kører for amtslige trafikelskaber. For det første kan det ikke ses på bussen, at den ikke kører for DSB. For det andet vil det – da han rejser over hele landet – betyde, at han skal løse buskort i samtlige amtslige trafikelskaber. Ganske vist kan han løse billetter i de enkelte tilfælde, men de kræves af skattevæsenet oplæbet og samlet til dokumentation. Derfor mener jeg, at der bør kunne findes en rimelig løsning – ikke alene af hensyn til en enkelt handelsrejsende, men af hensyn til de mange handelsrejsende, der er i samme situation.

Arentoft (FP):

Jeg tror, det var forhenværende minister og medlem af folketinget Poul Møller, der engang sagde, at hvis man ville holde noget som en hemmelighed, skulle man blot udtale det fra folketingets talerstol. Nu har vi fået mulighed for at tale fra pladserne, og så er det muligt, at det, man siger, bliver hørt.

Når jeg har rejst dette spørgsmål, er det, fordi jeg mener, at DSB ikke har gjort nok ud af at publicere den ændring, der er sket med landsrejsekortet fra 1. marts 1982. Med små bogstaver står der på bagsiden, hvor det

er gyldigt, nemlig med tog på DSBs strækninger, med DSBs indenlandske færger samt med DSBs rutebiler. Det sidste, det med DSBs rutebiler, er faldet ud siden 1. marts 1982.

En handelsrejsende, som har rejst i over en menneskealder med DSBs landsrejsekort, kommer til Nyborg en af de første dage i marts, stiger op i en DSB-bus for at køre til Svendborg, men bliver afvist med den bemærkning, at kortet ikke mere gælder til DSBs busser. Derfor har jeg stillet spørgsmålet, og jeg afventer ministerens svar med spænding.

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Nu kan jeg forstå på hr. Arentofts eksempel med den pågældende handelsrejsende, at han enten ikke har været ude at rejse i perioden 1. januar–1. marts eller ikke har haft brug for sit jernbanekort, for bestemmelsen trådte faktisk i kraft 1. januar 1982 og ikke 1. marts 1982.

Må jeg så sige, at i medfør af loven om den lokale og regionale kollektive trafik uden for hovedstadsområdet indgår alle DSBs busruter i løbet af 1982 i de amtslige trafikelskaber, idet DSB udfører kørslen som entreprenør for disse selskaber. For benyttelsen af nævnte busruter gælder derfor samme takstbestemmelser som for de øvrige ruter i vedkommende amt, hvilket i princippet betyder, at kun de af det pågældende trafikelskab udstedte billetter og kort er gyldige, og som følge heraf gælder DSBs landsrejsekort nu kun til DSBs tog og indenlandske færger.

Såfremt landsrejsekortet også skulle gælde til busruter, måtte det i givet fald gælde alle busruter, også dem, der ikke køres af DSB, idet det i praksis ikke vil være muligt at særstille de ruter, der tidligere blev drevet i DSBs regie, og prisen for et sådant kort, som i øvrigt kun vil kunne indføres med tilslutning fra amtskommunerne, vil blive så høj, at kortet næppe vil blive efterspurgt. Jeg finder derfor ikke, at der vil være baggrund for, at jeg søger et sådant kort indført.

Arentoft (FP):

Det, der er galt, er jo, at man ikke kan se på en bus, om den kører for DSB eller den

[Arentoft]

kører for et regionalt kollektivt trafikelskab. Der er ikke noget særligt mærke på bussen, der står DSB, og den er rød. Det er en af de ting, som jeg mener ministeren burde se på.

Det er da rigtigt, at de kører som hyrede af de amtskommunale trafikelskaber, men jeg kan ikke forstå, at ministeren afviser på en eller anden måde at finde en ordning. Som jeg har anført i min begrundelse, er det jo således, at en handelsrejsende – og dette spørgsmål er selvfølgelig ikke rejst for én handelsrejsendes skyld, problemet er generelt for handelsrejsende, der benytter DSBs landsrejsekort – selvfølgelig i de tilfælde, hvor han skal bruge bus, kan løse en billet, men dér har skattevæsenet forlangt, at disse billetter skal klæbes op, fordi man ikke vil godkende sådan en stak billetter efter et års udløb.

Det er mig en skuffelse, at det, at ministeren mener, prisen vil blive for høj for et fælleskort, er nok til, at ministeren ikke vil tage et initiativ, og jeg vil derfor gerne igen spørge, om ikke ministeren vil overveje, hvorledes man kan komme denne kalamitet til livs, få den bragt ud af verden.

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Det er for så vidt rigtigt, som hr. Arentoft anfører, at man ikke kan se på bussen, om den kører for DSB eller ikke kører for DSB. Hvis der står DSB på bussen, er det DSB, der ejer den, men i de fleste tilfælde og for fremtiden i næsten alle tilfælde vil DSB-bussen altså køre for et amtligt trafikelskab, og så er det det amtligt trafikelskab, der driver ruten. Derfor vil vi ikke være i stand til hverken fra ministeriets eller fra DSBs side at gribe ind på dette område, uden at vi har en aftale med det pågældende trafikelskab.

Jeg kan da røbe her, at på samme måde som i hovedstadens trafik overvejer vi, om der kan indføres billetfællesskab mellem DSBs jernbaner og de amtligt trafikelskaber. Det skal vi have forhandlinger om i nær fremtid med Amtsrådsforeningen m. fl.

Når jeg siger, at prisen vil blive for høj, mener jeg det på den måde, at kortet så næppe vil blive efterspurgt, og det er heller ikke mit indtryk, at det er særlig efterspurgt. Vi har indhentet nogle oplysninger, som viser, at et kort til det formål, som spørgeren her

efterslyser, ikke er voldsomt efterspurgt, og derfor mener vi ikke, det vil være rigtigt at søge et sådant kort indført.

Arentoft (FP):

Jeg vil gerne sige tak for svaret, for jeg synes da, jeg fornemmede nogen positivitet hos ministeren omkring spørgsmålet.

Så vil jeg godt lige til sidst spørge: vil ministeren eventuelt på en eller anden måde sørge for, at de DSB-busser, som kører for de regionale trafikelskaber, får en mærkning, således at man ikke tror, man kan bruge et DSB-kort. Så vidt jeg kan se, vil det betyde, at en handelsrejsende, der skal rejse over hele landet, er nødt til at løse buskort også til de 14 amtslige trafikelskaber. Det er urimeligt, at man hver måned skal løse 15 månedskort, hvis man vil have mulighed for at rejse over hele landet.

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Jeg vil sige, at jeg mener nu godt, man kan se på busserne, om de kører for DSB eller de kører for et amtligt trafikelskab; det er som regel markeret oven over førerruden. Men i løbet af ganske kort tid vil det ikke være noget problem, for så vil alle busser køre i et amtligt trafikelskab, og i øvrigt vil man naturligvis, når man henvender sig til billettøren, kunne få at vide, hvad det er for en bus, man er kommet ind i.

I øvrigt mener jeg, at de, der rejser i et ærinde som det nævnte, normalt vil være ret så stedkendte, så jeg tror ikke, det er et problem for lige netop den kategori af personer. Det kan godt være et problem for andre, der ikke rejser så ofte på de pågældende strækninger.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 609

6) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Gammelgaard (KF):

»Hvornår og med hvilke konklusioner kan det forventes at ministeren fremkommer med resultatet af sit arbejde om undersøgelsen af økonomien i de enkelte transportformer?«

Skriftlig begrundelse

[Gammelgaard]

Under første behandling den 27. maj 1981 af folketingsbeslutningen om nedsættelse af bilbeskatningen m.m. meddelte ministeren for skatter og afgifter, at man i trafikministeriet arbejder med en undersøgelse af de enkelte transportformers økonomi.

Under debatten afviste skatteministeren en trafikanalyse om forholdene fra trafikøkonom Kim Steen-Petersen som ufuldkommen.

Professor Bent Elbek har nu foretaget en lignende analyse af de totale transportomkostninger i Danmark, og resultatet af denne analyse er, at de samlede omkostninger pr. personkilometer i personbil er 43 øre, i tog 68 øre og i bus 85 øre.

Disse tal svarer næsten på øre til den analyse fra Steen-Petersen, der altså blev betegnet som ufuldkommen. Tallene tyder på, at bilbeskatningen skal lempes, så man ikke fortsat straffer den individuelle trafik.

Gammelgaard (KF):

I forbindelse med første behandling den 27. maj 1981 af det konservative folkepartis og venstres forslag til beslutning om nedsættelse af bilbeskatningen m.m. blev det oplyst, at en analyse udarbejdet af trafikøkonomen Kim Steen-Petersen havde vist, at den kollektive trafik koster samfundet 70 øre pr. personkilometer, mens den private personbefordring kun beløber sig til 50 øre.

Ministerens for skatter og afgifter betegnede denne undersøgelse som meget kortfattet, meget summarisk og højst ufuldkommen.

Imidlertid har en undersøgelse udarbejdet af professor Bent Elbek for ganske nylig vist, at de samlede omkostninger pr. personkilometer i personbil er 43 øre, i tog 68 øre og i bus 85 øre, altså akkurat det samme som det, der blev oplyst den 27. maj 1981.

Vi er vidende om, at man arbejder med denne problemstilling i trafikministeriet, men allerede har givet en foreløbig redegørelse til udvalget om offentlige arbejder, og det er baggrunden for spørgsmålet.

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Jeg skal til hr. Gammelgaard sige, at jeg kender ikke professor Elbeks rapport; den er ikke tilgået offentligheden endnu og ej heller ministeren for offentlige arbejder. Selv om ministeren for offentlige arbejder har over-

rakt prisen for samme rapport til professor Elbek, har jeg endnu ikke modtaget den, og derfor kan jeg ikke gå ind i en diskussion om denne rapport.

Men jeg skal svare på det spørgsmål, som er fremkommet her, og jeg kan bekræfte, at der for tiden i ministeriet for offentlige arbejder foregår en undersøgelse af de forskellige persontransportmidlers omkostningsforhold, således som spørgeren henviser til i begrundelsen for spørgsmålet.

Denne undersøgelse er endnu ikke helt afsluttet, men jeg kan oplyse, at man er meget, meget tæt ved at have færdiggjort en rapport fra undersøgelsesarbejdet, og jeg forventer at modtage denne rapport inden for de nærmeste uger.

Det er vel næppe den rette lejlighed her til at komme ind på en nærmere redegørelse for denne undersøgelse og dens konklusioner, men jeg er meget indstillet på, når rapporten foreligger, at oversende den til udvalget om offentlige arbejder.

Jeg kan imidlertid oplyse, at den problematik, vi i ministeriet for offentlige arbejder er i færd med at overveje, angår konsekvenserne af begrænsede og veldefinerede overflytninger af trafik fra personbiler til kollektiv trafik, og de foreløbige resultater heraf peger på, at en sådan overflytning ud fra en samfundsøkonomisk betragtning vil være fordelagtig i en række tilfælde; heraf følger selvsagt, at der også eksisterer en række situationer, hvor sådanne overflytninger ikke vil være fordelagtige.

Afsluttende må jeg herom understrege, at spørgsmålet om fastsættelse af udbuddet af og taksterne for den kollektive trafik samt af afgifterne på personbiltrafik ikke alene kan baseres på økonomiske betragtninger. I sidste instans må beslutninger på dette område bero på en sammenfattende politisk vurdering, hvori bl. a. må indgå en række sociale, trafikale, erhvervsmæssige og finanspolitiske faktorer.

Gammelgaard (KF):

Jeg håber så sandelig, ministeren får kendskab til professor Bent Elbeks rapport, den rapport, som er prisbelønnet, og som ministeren selv har overrakt præmien for.

Den siger helt entydigt, at de samlede omkostninger pr. personkilometer i personbil er

[Gammelgaard]

43 øre, i tog 68 øre og i bus 85 øre. Det er nøjagtigt det samme, som flere rapporter fra Kim Steen-Petersen, der i øvrigt er ansat i vejdirektoratet, og som er ekspert på det trafikøkonomiske område, er nået frem til.

Tallene tyder altså på, at bilbeskatningen skal lempes, så man ikke fortsat straffer den individuelle trafik. Jeg håber, at der bliver lejlighed til ikke alene for trafikudvalget, men også for skatte- og afgiftsudvalget at vurdere ministerens rapport og professor Bent Elbeks rapport over for hinanden, således at man på baggrund af denne vurdering kan nå frem til den politik, der skal føres på dette område.

Det er ikke nogen hemmelighed, at det er min opfattelse, efter at jeg har sat mig ind i professor Bent Elbeks rapport, at bilbeskatningen skal lempes, og at man i højere grad skal satse på den individuelle trafik her i landet.

Men jeg håber altså, at rapporten også bliver oversendt til skatteudvalget, så vi dér kan tage de fornødne skridt efter at have læst de to rapporter.

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Jeg kan forstå, at der gælder andre regler, hvad angår professor Elbeks rapport, når det drejer sig om konservative folketingsmedlemmer, end når det drejer sig om ministeren for offentlige arbejder. Ifølge det, jeg har fået at vide, kan rapporten udleveres til offentligheden – og hermed altså også til ministeren for offentlige arbejder – den 30. april 1982. Da imødeser jeg rapporten, og efter den dato skal jeg nok kommentere den. Lad nu det ligge.

Nu siger hr. Gammelgaard, at det, som professor Elbek kommer med, er sammenfaldende med hr. Kim Steen-Petersens tidligere rapport, og dertil kan jeg sige, at nok er hr. Kim Steen-Petersen ansat i vejdirektoratet, men han tegner på dette område hverken ministeriet for offentlige arbejder eller vejdirektoratet – så er det sagt – men derfor har han da naturligvis lov til at komme med sine personlige betragtninger; det skal ingen forbyde hr. Kim Steen-Petersen.

Endelig skal jeg sige om rapporten, at folketingets medlemmer vil kunne få alle de rapporter, de beder om. Jeg har tænkt mig at

oversende den fra ministeriet for offentlige arbejder til udvalget om offentlige arbejder, og jeg har noteret mig, at skatte- og afgiftsudvalget også ønsker at få den. Så går jeg ud fra, at udvalget beder om at få den, og hvis der er andre udvalg, der ønsker den, skal den blive oversendt fra ministeriet for offentlige arbejder.

Gammelgaard (KF):

Som det er fremgået af pressen, har der på kursusjendommen Rolighed været afholdt en konference om denne problemstilling i sidste uge, og her havde man lejlighed til at diskutere synspunkterne såvel med professor Bent Elbek som med trafikøkonomen Kim Steen-Petersen. Til denne konference var også socialdemokratiske politikere inviteret, men der mødte ingen op fra socialdemokratiske side. Her havde man haft lejlighed til at sætte sig nærmere ind i argumentationen fra såvel Kim Steen-Petersen som Bent Elbek på dette område.

Ivar Hansen (V):

Jeg forstod på ministeren, at man arbejdede med en rapport om den samme problemstilling, og at den ville være færdig i løbet af få uger. I den forbindelse vil jeg spørge ministeren, om han vil sikre, at ministeriets rapport får et sådant indhold, at den bliver sammenlignelig med de af Kim Steen-Petersen og professor Bent Elbek udarbejdede rapporter.

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Jeg kan til hr. Ivar Hansen sige, at med det kendskab, jeg har til det arbejde, der foregår i ministeriet for offentlige arbejder, og med det kendskab, jeg på nuværende tidspunkt har til den rapport, der kommer, vil der blive alle muligheder for at drage sammenligninger både med Kim Steen-Petersens og professor Elbeks rapport.

Jeg er bekendt med – det skal jeg sige til hr. Gammelgaard – at der holdtes konference på Rolighed. Jeg skal ikke blande mig i, hvem man har inviteret eller ikke inviteret; jeg må holde mig til den kendsgerning, at jeg for mit vedkommende ikke har været orienteret på anden vis end gennem pressen om denne konference, og derfor må jeg holde

[Ministeren for offentlige arbejder]

mig til, at professor Elbeks rapport bliver offentliggjort den 30. april 1982. Så forventer jeg at få tid til at læse den, og så skal jeg gerne kommentere den over for, hvem der måtte ønske det.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Første næstformand (Ninn-Hansen):

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Ingerlise Koefoed: spm. nr. 516
 Bjørn Poulsen: spm. nr. 517
 Tove Niemann: spm. nr. 519
 Glistrup: spm. nr. 524
 Margrete Auken: spm. nr. 525
 Svend Heiselberg: spm. nr. 526
 Burgdorf: spm. nr. 527
 Knud Lind: spm. nr. 528
 Nør Christensen: spm. nr. 531
 Maisted: spm. nr. 532 og 571
 Mimi Stilling Jakobsen: spm. nr. 534
 Ole Bernt Henriksen: spm. nr. 537
 Bertel Haarder: spm. nr. 541
 Tommy Dinesen: spm. nr. 542, 555 og 567
 Birgith Mogensen: spm. nr. 544
 Askjær Jørgensen: spm. nr. 554
 Arentoft: spm. nr. 561
 Thorndahl: spm. nr. 573
 Steffensen: spm. nr. 575

Spm. nr. 516

Til *arbejdsministeren* (26/3 82) af:

Ingerlise Koefoed (SF):

»Vil ministeren ved bedømmelsen af, om kunstnere kan modtage dagpenge som arbejdsløse eller ikke, anlægge de samme synspunkter på, hvornår mennesker erhvervs-mæssigt driver virksomhed som kunstnere, som statskattedirektoratet, der er i stand til at vurdere, hvorvidt materialeanskaffelser, udstillingsvirksomhed o.lign. kan fradrages kunstneres indkomstopgørelser eller ikke?«

Begrundelse

Spørgsmålet er en fortsættelse af et tidligere stillet spørgsmål om kunstneres muligheder for i en arbejdsløshedsperiode at modtage dagpenge.

Den 10. marts 1982 stillede finansudvalget følgende spørgsmål til kulturministeren:

»I hvilket omfang har kunstnere ret til at trække afholdte materialeudgifter samt udgifter i forbindelse med udstillinger fra på deres selvangivelse?«

Kulturministeren svarede den 23. marts 1982 følgende:

»Statsskattedirektoratet har om dette spørgsmål udtalt, at skattepligtige, der erhvervs-mæssigt driver virksomhed som malere, billedhuggere, forfattere og lignende, efter direktoratets opfattelse kan fratække udgifter til materialeanskaffelser, udstillinger m.v. ved indkomstopgørelsen. Der henvises herunder bl.a. til en langvarig landsskatteretspraksis.

Kan virksomheden ikke i skattemæssig henseende anses for at være drevet erhvervs-mæssigt, skal et evt. overskud medregnes ved indkomstopgørelsen, mens underskud ikke kan fratækkes. Driftsudgifter kan således kun fratækkes i det omfang, de modsvares af hobbyindtægterne...«

Af de tilfælde, som har været omtalt i forbindelse med kunstneres tilbagebetaling af dagpenge, fordi de har afholdt en udstilling i deres arbejdsløshedsperiode uden noget salg, eller nægtelsen af at give dem dagpenge, selv om de har været medlemmer af en arbejdsløshedskasse, fremgår det, at arbejdsministeriet ikke anlægger samme synspunkter på sagen som statskattedirektoratet. Det forekommer spørgeren meget vigtigt, at der snarest foretages en afklaring, der ligestiller mennesker, der arbejder med kunst hele dagen eller i deres fritid, med andre borgere.

Besvarelse (15/4 82):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

I mine tidligere svar af 26. oktober og 30. november 1981 til Ingerlise Koefoed om kunstneres dagpengeret har sagen drejet sig om kunstnere, der har deres hovedbeskæftigelse i et lønmodtagerjob.

Spørgeren ønsker nu i sin seneste henvendelse mit tilsagn om, at arbejdsministeriet vil anlægge samme synspunkter som statskattedirektoratet, når der skal træffes afgørelse

[Arbejdsministeren]

om, hvorvidt en kunstner driver erhvervs-mæssig virksomhed.

Dette ønske må jeg tage afstand fra.

Den vurdering, der finder sted af, hvorvidt der foreligger erhvervmæssig virksomhed efter arbejdsløshedsloven, bygger på andre hensyn og kriterier, end hvad der lægges til grund af skattemyndighederne. Afgørelsen efter arbejdsløshedsloven må nødvendigvis bero på en konkret vurdering af det enkelte tilfælde.

Jeg henviser i øvrigt til mine tidligere svar til Ingerlise Koefoed.

Spm. nr. 517

Til *landbrugsministeren* (26/3 82) af:

Bjørn Poulsen (SF):

»Har der været forhandlet om en veterinær aftale mellem Danmark og DDR om udveksling af oplysninger mellem disse lande, og hvis der har været ført forhandlinger, hvad er da grunden til, at der ikke er lavet en aftale?«

Begrundelse

Der er noget, der tyder på, at informationsvejen er for lang, og det ville efter spørgers mening være en god idé, at informationer gik direkte.

Besvarelse (15/4 82):

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Der har ikke været ført forhandlinger om en veterinær aftale om udveksling af oplysninger mellem Danmark og DDR. Som følge af Danmarks medlemskab af såvel FAO som EF og ligeledes Det internationale Husdyrsygdomskontor, OIE, finder man, at alt formaliseret veterinærarbejde, herunder oplysning om sygdomsudbrud, bør ske gennem disse organisationer.

Det kan oplyses, at DDR er medlem af OIE.

Spm. nr. 519

Til *statsministeren* (26/3 82) af:

Tove Niemann (FP):

»Under henvisning til miljøministerens henvendelse til den svenske regering angående nedsættelse af en kommission vedrørende

Barsebäck bedes oplyst, om regeringen også påtænker at henvende sig til de østtyske myndigheder om nedsættelse af en lignende kommission, da sikkerhedsforanstaltningerne i DDR efter det oplyste ikke er bedre end i Sverige?«

Besvarelse (14/4 82):

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Regeringen har ingen aktuelle planer om at rette henvendelse til de østtyske myndigheder om nedsættelse af en lignende kommission som i forbindelse med Barsebäckværket. Det kan i den forbindelse oplyses, at afstanden fra det nærmeste atomkraftværk i DDR til Falster og Møn på det nærmeste sted ifølge miljøstyrelsen er ca. 120 km.

Spm. nr. 524

Til *ministeren for skatter og afgifter* (30/3 82) af:

Glistrup (FP):

»Vil ministeren bekræfte eller afkræfte rigtigheden af og i givet fald præcisere det citat, statsautoriseret revisor Otto Bjerrum har fremført vedrørende konvertible obligations behandler?«

Begrundelse

I Jyllands-Posten for 16. marts 1982 anfører statsautoriseret revisor Otto Bjerrum, at skatteministerens skulle have udtalt, at der eventuelt kan blive tale om fiktive forhold, hvis ordningen med konvertible obligationer benyttes i for høj grad.

Da spørgsmålet er aktuelt for adskillige medborgere, som i dette og kommende forår skal udforme deres selvangivelser korrekt, er det af hensyn til retssikkerheden tiltrængt, enten at den pågældende udtalelse dementeres, eller at skatteministerens vejleder de pågældende om, efter hvilke retningslinjer de skal udforme deres selvangivelser, så de ikke uforvarende kommer til at selvangive forkert.

Besvarelse (14/4 82):

Ministerens for skatter og afgifter (Lykkesøft):

Ved den ny aktieselskabslov fra 1973 blev der åbnet mulighed for udstedelse af konvertible obligationer. En konvertibel obligation er et værdipapir, der indeholder både en for-

[Ministeren for skatter og afgifter]

dring imod selskabet på obligationens pålydende og en ret for kreditor til at forlange obligationen ombyttet med en aktie i selskabet. Der er således tale om en mellemform mellem en obligation og en aktie.

Indtil 1978 herskede der en vis usikkerhed omkring den skattemæssige behandling af konvertible obligationer. I september 1978 fastslog landsskatteretten imidlertid, at konvertible obligationer ikke kunne behandles som aktier efter den dagældende skattelovgivning. Siden da var det derfor gældende ret, at der ikke skete beskatning af fortjeneste på konvertible obligationer, medmindre der var tale om næring eller spekulation. Hvis en skattepligtig udnyttede konverteringsretten, blev de nye aktier anset for erhvervet på konverteringstidspunktet, og fortjeneste eller tab ved salg af de nye aktier blev beregnet på grundlag af en anskaffelsessum, der blev opgjort som obligationernes kursværdi umiddelbart forud for konverteringen. Dette gjaldt, uanset at de nye aktier i realiteten som oftest var erhvervet til kurs 100, og at kursværdien umiddelbart forud for konverteringen normalt var højere, hvis selskabet havde store indre værdier.

Efter aktieavancebeskatningsloven af 10. juni 1981 skal konvertible obligationer i fremtiden behandles på samme måde som aktier.

Som de øvrige regler i aktieavancebeskatningsloven finder de nye bestemmelser om fortjeneste ved afståelse af konvertible obligationer først anvendelse på afståelser, der sker efter den 30. juni 1981. Konvertible obligationer, der er erhvervet før 1. juli 1981, og hvor der ikke er tale om næring, skal efter lovens § 8, stk. 4, anses for anskaffet for obligationens kursværdi pr. 1. juli 1981 i stedet for den faktiske anskaffelsessum, medmindre denne er højere.

De nye regler har ikke skabt mulighed for en lempeligere beskatning ved udstedelse af konvertible obligationer i perioden indtil 1. juli 1981, end der gjaldt efter den praksis, som bestod i forvejen. Loven skærpede derimod reglerne for den skattemæssige behandling for de konvertible obligationer, som udstedes efter 1. juli 1981.

Omkring den ny aktieavancebeskatningslovs ikrafttræden blev det nævnt i pressen, at der havde været en betydelig interesse i udstedelse af konvertible obligationer, inden de

skærpede regler fik virkning. Der blev samtidig fremsat synspunkter om, hvorvidt skattemyndighederne kunne forventes at reagere på denne interesse for udstedelse af konvertible obligationer.

Jeg udtalte i den forbindelse, at skattemyndighederne i almindelighed ikke ville rejse sag, fordi der kort tid før 1. juli 1981 er udstedt konvertible obligationer, men at der kunne være visse transaktioner, som skattemyndighederne ville føle sig foranlediget til at se nærmere på.

Jeg kan tilføje, at dette vil kunne være tilfældet ved udstedelse af konvertible obligationer i hovedaktionærsselskaber eller hovedanpartsselskaber, hvor aktionæren eller anpartshaveren har tegnet konvertible obligationer og inden konverteringstidspunktet får dem indløst til en højere værdi end det indbetalte beløb. Her kan der være grund til at undersøge, om forskellen skal betragtes som maskeret udlodning.

Spm. nr. 525

Til *miljøministeren* (30/3 82) af:

Margrete Auken (SF):

»Agter ministeren at udarbejde beredskabsplaner i forbindelse med det østtyske a-kraftværk Greifswald, samt hvorledes stiller ministeren sig i benægtende fald til, at de berørte kommuner i henhold til civilforsvarslov nr. 253 af 27. maj 1981 selv udarbejder disse planer?«

Begrundelse

I svar på spørgsmål nr. 286, august 1981, fra miljø- og planlægningsudvalget i forbindelse med det østtyske a-kraftværk Greifswald meddelte ministeren, »at miljøstyrelsen på nuværende tidspunkt ikke finder behov for at udarbejde særlige beredskabsplaner for enkelte sådanne værker«, samt at miljøstyrelsen på ny ville overveje spørgsmålet i lyset af landforureningsgruppens redegørelse.

Denne redegørelse er nu blevet fremlagt.

Besvarelse (13/4 82):

Miljøministeren (Erik Holst):

Miljøstyrelsen har oplyst følgende, til hvilket jeg kan henholde mig:

[Miljøministeren]

»På foranledning af henvendelser fra Storstrøms amtskommune samt en række kommuner i amtet skal miljøstyrelsen i begyndelsen af maj 1982 drøfte spørgsmålet om en eventuel beredskabsplanlægning i forbindelse med et eventuelt uheld på atomkraftværket Greifswald med de lokale myndigheder. Ved disse drøftelser vil resultaterne fra landforureningsgruppens redegørelse naturligvis blive inddraget.

Ved bekendtgørelse om beskyttelsesforanstaltninger mod uheld i nukleare anlæg (atomanlæg) m. m. fra 1963 er det henlagt til miljøstyrelsen – efter forhandling med vedkommende politi- og civilforsvarsmyndigheder – at foranledige udarbejdet beredskabsplaner, der skal godkendes af miljøministeren og af undervisningsministeren.

Den nye civilforsvarslov har ikke medført nogen ændring af kompetence- og ansvarsfordelingen på dette område.

Det vil derfor være mindre hensigtsmæssigt, hvis de enkelte kommuner hver for sig udarbejder beredskabsplaner i forbindelse med f.eks. a-kraftværket i Greifswald.

Det skal i den forbindelse oplyses, at afstanden fra atomkraftværket Greifswald er ca. 120 km til Falster og Møn på det nærmeste sted. Denne afstand overstiger langt de afstande, inden for hvilke man i noget land udarbejder beredskabsplaner i forbindelse med atomkraftværker.«

Spm. nr. 526

Til *arbejdsministeren* (30/3 82) af:

Svend Heiselberg (V):

»Vil ministeren sikre, at Arbejdernes Landsbank ikke gennem kunstigt lave anfordringsrenter skaffer sig ekstra indtægter ved at modtage statens forskud til A-kasserne på indlån?«

Begrundelse

Arbejdsministeren har i sit svar til mig af 24. marts refereret arbejdsdirektoratets cirkulære af 5. november 1980. Heri indskærpes det, at statskassens forrentning af statens egne forskudsbeløb til A-kasserne anbragt i Arbejdernes Landsbank mindst skal svare til almindelige anfordringsvilkår.

Imidlertid oplyser ministeren samtidig, at Arbejdernes Landsbank kun yder 5½ pct.,

mens andre bankers anfordringsrente kan gå helt op til 15 pct.

Jeg kan forstå, at normalt er laveste anfordringsrente 8 pct., mens man ved særlige aftaler om større beløb kan nå op til 15 pct., ja undtagelsesvis endog 16 pct. Det kan derfor undre, at Arbejdernes Landsbank kan skaffe sig ekstra indtægter gennem særlig lave anfordringsrenter, uden at arbejdsministeren protesterer. Direktør Schmidt Laursen hævder i en udtalelse til Weekendavisen den 19. marts, at bankens ekstraintægt pr. år ikke når op på 50 mill. kr. Banken kender altså tallet. Det må derfor undre, at arbejdsministeren tidligere har hævdet, at tallet ikke har kunnet beregnes, heller ikke for de år, hvor renten af Arbejdernes Landsbank var sat til blot et par procent.

Besvarelse (13/4 82):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Da sidste afsnit i min besvarelse af spørgsmål nr. 435 ser ud til at være blevet misforstået, skal jeg uddybende oplyse, at Arbejdernes Landsbank *ikke* yder lavere anfordringsrente end øvrige pengeinstitutter, og at også andre pengeinstitutter end Arbejdernes Landsbank forrenter forskudsbeløb med anfordringsrenten – f. eks. hovedbankerne.

Enkelte arbejdsløshedskasser har dog opnået en højere forrentning end anfordringsrenten – i visse tilfælde endda højere end andre kasser i samme pengeinstitut.

Jeg kan endvidere oplyse, at de forbedringer af forskudsadministrationen, der er sket ved arbejdsdirektoratets cirkulære af 5. november 1980, forventes at blive fulgt op af yderligere forbedringer, idet der pågår drøftelser med rigsrevisionen om at finde alternative former for anvisning af forskudsbeløb.

På den givne foranledning har arbejdsdirektøren besluttet at optage forhandlinger med arbejdsløshedskasserne med henblik på at søge opnået den bedst mulige forrentning af forskudsbeløbene.

Spm. nr. 527

Til *arbejdsministeren* (30/3 82) af:

Burgdorf (KF):

»Hvilke muligheder er der for at anvende unge arbejdsløse til lokale beskæftigelsesar-

[Burgdorf]

bejder i forbindelse med udbedring af landbrugets markveje?»

Begrundelse

Mange af markvejene med offentlig adgang i landkommunerne er i dag i en meget dårlig stand. I hundredvis af kilometer markveje er vanskeligt fremkommelige på grund af huller i vejene, ukrudt og anden bevoksning, jordskred som følge af manglende opretning og i det hele taget dårlig vedligeholdelse.

Uden at tage arbejdet fra andre kunne man derfor passende sætte unge arbejdsløse i gang med at udbedre disse veje. Samtidig ville det sætte arbejde i gang hos vognmænd og grusgravere m. fl., da der jo skal bruges materialer til et sådant istandsættelsesarbejde.

Besvarelse (14/4 82):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Ifølge lov nr. 488 om ekstraordinære beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i kommuner og amtskommuner kan kommuner og amtskommuner iværksætte og finansiere beskæftigelsesprojekter for unge under 25 år. Sådanne projekter skal forelægges arbejdsmarkedsnævnene til udtalelse, inden de iværksættes.

I medfør af § 97 a i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. kan staten yde tilskud til beskæftigelsesarbejder efter reglerne i bekendtgørelsen af 29. juni 1971 om beskæftigelsesarbejder. Sådanne projekter skal godkendes af arbejdsmarkedsnævnene.

Endvidere kan kommunerne i medfør af ovennævnte lov nr. 488 yde tilskud til private virksomheder til nedsættelse af disses lønudgifter ved beskæftigelse af unge, jfr. arbejdsministeriets cirkulære af 15. december 1978 herom.

Det er ikke muligt at sige noget generelt om, i hvilket omfang de nævnte ordninger kan anvendes til udbedring af landbrugets markveje med offentlig adgang, idet dette afhænger af kommunernes og arbejdsmarkedsnævnenes vurderinger i de konkrete tilfælde. Det må dog antages at indgå som et væsentligt moment i disse vurderinger, om arbejdet er egnet til at øge de unges mulighe-

der for en fastere tilknytning til arbejdsmarkedet.

Spm. nr. 528

Til *justitsministeren* (30/3 82) af:

Knud Lind (FP):

»Kan ministeren afkræfte, at politiet i anledningen af indbruddet hos Ingmar Wagner, Præstø, skulle have udvist påfaldende langsommelighed og unøjagtighed i efterforskningsarbejdet, samt tilbagevise, at PET eller FET skulle være impliceret i det anførte indbrud, som antydtes af Ingmar Wagner?»

Begrundelse

Som øverste ansvarlige for politiet må det være på sin plads, at ministeren tilbageviser de urigtige, politisk betonede påstande om politiets »langsommelige arbejde« ved opklaringen af tyveriet hos centralkomitémedlem Ingmar Wagner, som gentagne gange i den senere tid har været fremført i Danmarks Radio og i pressen.

Det burde også være naturligt, at man fra ansvarlig side klart dementerede de kraftige hentydninger, som har været fremme i pressen om, at PET eller FET skulle være involveret i tyveriet hos Ingmar Wagner.

Besvarelse (14/4 82):

Justitsministeren (Ole Espersen):

Justitsministeriet kan oplyse, at det pågældende indbrud efter det foreliggende fandt sted natten mellem den 16. og den 17. marts 1982. Politiet har siden anholdt 3 personer, som sigtes for tyveriet, og som er varetægtsfængslet. Yderligere 2 personer, som er identificeret, eftersøges i forbindelse med tyveriet. Hertil kommer, at politiets efterforskning har ført til pågribelse af 3 personer, der sigtes for hæleri ved at have modtaget en del af udbyttet fra indbruddet.

Eventuelle klager over politiets sagsbehandling, herunder sagsbehandlingstiden, må i øvrigt indgives til vedkommende statsadvokat.

Justitsministeriet kan – som det allerede skete i folketingets spørgetid den 31. marts 1982 – bekræfte, at politiets og forsvarrets efterretningstjenester naturligvis ingen forbindelse har med indbruddet.

Spm. nr. 531

Til *industriministeren* (31/3 82) af:

Nør Christensen (CD):

»Vil ministeren tage initiativ til at nedlægge landsbevillingsnævnet og overdrage dette nævns opgaver til et udvalg nedsat af amtsrådene, og vil ministeren oplyse, i hvilket omfang landsbevillingsnævnet har meddelt afslag til ansøgere i 1980 og 1981?«

Begrundelse

I en lang række vestjyske kommuner synes der at være et stigende mismod i anledning af de mange bevillinger, idet man har det indtryk, at landsbevillingsnævnet er alt for imødekommende. Det medfører, at afgørelserne er alt for fjerne og ofte ude af trit med den lokale befolknings ønsker og ikke mindst ude af trit i kommuner, der er stærkt præget af den missionske holdning.

Besvarelse (13/4 82):

Industriministeren (Erling Jensen):

Under udvalgsbehandlingen ved den i 1978 stedfundne revision af 1970-loven blev der fremsat forslag om at nedlægge landsbevillingsnævnet og henlægge dets ankefunktioner til vedkommende amtsråd.

Forslaget blev ved 2. behandling af lovforslaget nedstemt med 102 stemmer mod 45.

Jeg tror ikke, et forslag om at henlægge landsbevillingsnævnets ankefunktioner til et udvalg nedsat af amtsrådene vil have større udsigt til at blive vedtaget end det i sin tid forfattede forslag.

Hvad enten hr. Nør Christensen tænker sig et udvalg nedsat af hvert enkelt amtsråd eller et fællesudvalg for alle amtsråd – hvor også København og Frederiksberg måtte med – har jeg vanskeligt ved at se, at en sådan ordning i højere grad skulle kunne sikre såvel, at de lokale afgørelser respekteres inden for lovens rammer, som kravet om en vis forvaltningsretlig lighed for loven.

Jeg mener ikke at kunne tage initiativ som det foreslåede.

Spørgsmålet om, i hvilket omfang landsbevillingsnævnet har givet afslag til ansøgere de seneste år, har været rejst før. jfr. bl. a. det af folketingsmedlem Inge Krogh den 2. juni 1981 stillede spørgsmål nr. 1067.

Besvarelsen af dette spørgsmål dækkede tiden 7. november 1979–1. juni 1981.

I dette tidsrum blev der afsagt i alt 75 kendelser i ankesager. 38 afgørelser blev stadfæstet, medens 37 blev omgjort. I de 28 af disse sidste kendelser blev bevillingerne dog begrænset på den ene eller anden måde, enten tidsmæssigt, i henseende til varesortimentet eller på anden måde.

Idet jeg går ud fra, at forespørgeren er interesseret i en opgørelse, der er »up to date«, kan jeg oplyse, at nævnet herudover i tiden 1. juni 1981–29. marts 1982 har afsagt 28 kendelser i ankesager. 17 af disse kendelser går ud på stadfæstelse, medens 11 har resulteret i omgørelser. I 6 af disse sidste er bevillingerne gjort begrænsede på den ene eller anden måde, jfr. ovenfor.

Det samlede tal for perioden 7. november 1979–29. marts 1982 er således 103 kendelser, heraf 55 stadfæstelser og 48 omgørelser, af hvilke de fleste – 34 – som nævnt har resulteret i begrænsede bevillinger.

Spm. nr. 532

Til *industriministeren* (31/3 82) af:

Maisted (FP):

»Hvilke muligheder har skattebegunstigede virksomheder, der kun må handle med medlemmer, for at opkøbe konkurrerende virksomheder, hvis kundekreds ikke er bundet til virksomheden ved et forpligtende medlemskab?«

Begrundelse

Ifølge dagspressen og en henvendelse fra Irmas medarbejdere er FDB, der kun må handle med medlemmer – på grund af skattebegunstigelser – i færd med at købe Irma.

Besvarelse (15/4 82):

Industriministeren (Erling Jensen):

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål 533 til ministeren for skatter og afgifter, gælder der for FDB, som spørgsmålet efter begrundelsen angår, ingen særlige skattebegunstigelser med en enkelt undtagelse, der ikke indebærer, at FDB kun må handle med medlemmer. FDBs skattemæssige status medfører derfor ingen indskrænkninger i Fælles-

[Industriministeren]

foreningens muligheder for at opkøbe konkurrerende virksomheder.

Spm. nr. 534

Til *undervisningsministeren* (31/3 82) af:

Mimi Stilling Jakobsen (CD):

»Finder ministeren det i overensstemmelse med fritidslovens hensigt, at Mølleåens Golfklub ikke kan få stillet arealer vederlagsfrit til rådighed?«

Begrundelse

Det forekommer totalt urimeligt, at en sportsklub med over 500 aktive medlemmer, heraf 25 pct. børn og ganske unge, skal lukke, og man kan frygte, at den konkrete sag kan få konsekvenser for andre idrætsklubber, der har etableret anlæg på kommunalt eller statsejet jord, som bliver stillet gratis til rådighed på baggrund af fortolkningen af fritidsloven. Der henvises i øvrigt til artikel i Berlingske Tidende den 31. marts 1982.

Besvarelse (15/4 82):

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Når Mølleåens Golfklub ikke kan få stillet de arealer, den benytter, vederlagsfrit til rådighed, beror det på, at klubben har fået rådighed over arealerne ved at indgå en forpagtningsaftale med miljøministeriet.

I 1975 forpagtede klubben disse arealer og anlagde herpå efter indhentet tilslutning fra miljøministeriet en golfbane. I februar 1977 rettede klubben henvendelse til Allerød kommune, idet klubben var af den opfattelse, at den nu rådede over et udendørsanlæg, og at arealerne derfor i henhold til fritidsundervisningsloven skulle stilles vederlagsfrit til rådighed af miljøministeriet.

Allerød kommune forelagde spørgsmålet for undervisningsministeriet, der tog kontakt til miljøministeriet.

Miljøministeriet henviste til, at finansudvalget den 16. januar 1980 tiltrådte et aktstykke om skovstyrelsens udlejningspolitik, hvorefter lejen som hovedregel fastlægges i overensstemmelse med markedslejeprincippet. Der er i aktstykket dog taget forbehold for så vidt angår bl.a. lokaler og udendørsanlæg, der efter fritidsundervisningsloven skal stilles vederlagsfrit til rådighed. Efter miljø-

ministeriets opfattelse var golfklubbens arealer ikke omfattet af fritidsundervisningsloven, og miljøministeriet mente derfor, at den aftalte leje fortsat skulle opkræves.

På denne baggrund meddelte undervisningsministeriet Allerød kommune, at man, under hensyn til at fritidsundervisningsloven kun nævner »lokaler og udendørsanlæg, der tilhører staten«, er enig med miljøministeriet i, at loven ikke er til hinder for, at staten opkræver leje af de staten tilhørende arealer, hvorpå der efter lejeaftalens indgåelse ved lejerens foranstaltning er etableret et »uden-dørsanlæg« til brug for fritidsvirksomhed for børn og unge.

Det tilføjes, at undervisningsministeriet som følge heraf også er enig med miljøministeriet i, at den mellem dette ministerium og Mølleåens Golfklub aftalte leje for de staten tilhørende arealer fortsat kan opkræves.

Denne afgørelse, som i øvrigt senere er tiltrådt af kammeradvokaten, må jeg fastholde.

Spm. nr. 537

Til *industriministeren* (31/3 82) af:

Ole Bernt Henriksen (KF):

»Vil ministeren bekræfte, at erhvervslivets fordel af basishavnene i 1982 vil nærme sig 3 mia. kr.?«

Begrundelse

Der henvises til den seneste tids stigende dollarkurs og til ministerens svar til mig tidligere i år.

Besvarelse (13/4 82):

Industriministeren (Erling Jensen):

Af det svar, jeg den 23. marts i år har givet på et spørgsmål om basishavnens betydning (spørgsmål nr. 394), fremgår det, at regeringen tillægger Københavns og Århus havns status som basishavne væsentlig betydning for Danmarks konkurrenceevne på det transportøkonomiske område, hvorfor man bedst muligt vil søge at sikre disse havnes opretholdelse.

Samtidig oplyste jeg, at de udgifter, der i tilfælde af en nedlæggelse af basishavnene ville påhvile afskiberne ifølge oplysninger fra Danish Shippers' Council i 1977, ville have

[Industriministeren]

andraget 700 mill. kr., et tal, der på grund af stigende fragtrater og lastmængde i 1981 ville være steget til 2-2,5 mia kr. Disse beregninger beror på en række forudsætninger, herunder ændringer i valutakursen, og må ifølge sagens natur få skønsmæssig karakter.

På denne baggrund anser jeg det ikke for muligt så kort tid efter min seneste besvarelse at komme beregningsresultatet nærmere.

Spm. nr. 541

Til finansministeren (1/4 82) af:

Bertel Haarder (V):

»Vil ministeren bringe sig i overensstemmelse med finansudvalget, statsrevisorernes og rigsrevisionens, således at der søges bevillingsmæssig dækning for den bevilgede tjenestefrihed til deltagere i organisationers kongresser, bestyrelser, udvalg m.v., jfr. statsrevisorernes egen klare fortolkning af deres henstilling i Arne Larsens brev til mig?«

Begrundelse

Finansministeren overtræder klart finansudvalgets, statsrevisorernes og rigsrevisionens henstilling, hvorefter der bør søges bevillingsmæssig dækning for enhver form for direkte eller indirekte tilskud til organisationsvirksomhed.

Det ændrer intet heri, at finansministeren i et svar til mig har ment at kunne påvise, at de nye regler medfører en vis begrænsning af de pågældende tilskud. Statsrevisorernes henstilling gjaldt udtrykkeligt også alle eksisterende tilskud, og finansudvalget tilsluttede sig dette.

Besvarelse (14/4 82):

Finansministeren (Heinesen):

Det stillede spørgsmål med den angivne begrundelse er identisk med spørgsmål nr. 155, stillet den 2. november 1981 af Bertel Haarder (V). Jeg skal derfor henholde mig til det den 9. november 1981 af den daværende finansminister afgivne svar.

I svaret blev bebudet, at den daværende finansminister på den givne foranledning ville orientere finansudvalget om nyordningen og om hans opfattelse med hensyn til de bevillingsmæssige forhold. Inden en sådan orientering var afgivet, fremsatte finansud-

valget den 11. november 1981 anmodning om samråd om sagen, hvilket imidlertid bortfaldt ved udskrivelsen af folketingsvalg.

Jeg vil på den nu givne foranledning give finansudvalget den tidligere bebudede orientering.

Spm. nr. 542

Til industriministeren (2/4 82) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Kan ministeren bekræfte, at antallet af ulykker til søs har vist en stigende tendens siden midten af 1970'erne?«

Begrundelse

I svar på mit spørgsmål (spørgsmål nr. 429) oplyser industriministeren, at det samlede antal skader inden for dansk søfart i 1976 var 782, i 1977 854, i 1978 1006, i 1979 920. Det samlede antal skader i 1974 var 752. Dette må jeg tolke som en stigning.

I svaret bedes tillige oplyst de procentvise tal i perioden sammenlignet med besætningsstørrelserne.

Besvarelse (15/4 82):

Industriministeren (Erling Jensen):

I sin begrundelse for spørgsmålet henviser Tommy Dinesen til mit svar på spørgsmål nr. 429 og anfører, at antallet af skader i årene 1976 til 1979 sammenholdt med de i 1974 indtrufne skader viser en stigning.

Ser man kun på de nævnte fire år, er dette korrekt. Man må imidlertid være opmærksom på, at grundlaget for tallene, dvs. antal beskæftigede og deres skader, er af så relativt beskedent omfang, at selv mindre udsving i skadesantallet kan give uforholdsmæssigt store udsving i statistikken. Det bemærkes herved, at bortset fra fritid tilbragt i land er de søfarende skadesforsikrede døgnet rundt i hele udmønstringsperioden og ikke som ved andre erhverv alene i arbejdstiden.

Jeg mener, at det må være rimeligt at se på udviklingen over en længere periode, og jeg vedlægger derfor en af ulykkesforsikringsforbundet for dansk søfart udarbejdet oversigt over beskæftigede søfolk og deres skader i årene 1964 til 1979.

Stigningen i de seneste år kan for en væsentlig del forklares med den udvidede ad-

[Industriministeren]

gang til erstatning for beskadigede eller mistede tandproteser samt briller, som blev givet ved ikrafttrædelsen af lov om arbejdsskade-forsikring den 1. april 1978. I årene 1978 og 1979 udgjorde »brilleskaderne« henholdsvis 157 og 182. Gennemsnittet af disse skader var i årene 1974–1977 kun 59.

Endelig er jeg også af den opfattelse, at sikkerhedsrepræsentantordningen, som blev indført i midten af 70'erne, har bevirket en øget information om muligheden for at opnå skadeserstatning og dermed et øget antal skadesanmeldelser til ulykkesforsikringsforbundet.

Bilag

Skadestatistik 1964–1979

År	Antal helårsbeskæftigede	Antal skader i alt	Skader pr. 1000 hel-årsbesk.	Antal dødstilfælde	Dødstilfælde pr. 1000 helårsbesk.
1964	16.713	1815	108,5	51	3,05
1965	16.276	1732	106,4	23	1,41
1966	16.218	1715	105,7	31	1,91
1967	16.157	1686	104,0	31	1,92
1968	16.089	1589	98,7	25	1,55
1969	15.724	1381	87,8	26	1,65
1970	15.169	1344	88,6	30	1,97
1971	14.983	1246	83,2	32	2,14
1972	14.882	1238	83,2	48	3,23
1973	14.472	913	63,1	28	1,94
1974	13.707	752	54,9	30	2,19
1975	13.030	777	59,6	32	2,46
1976	12.846	782	60,9	15	1,17
1977	12.877	854	66,3	27	2,10
1978	12.090	1006	83,2	24	1,99
1979	11.098	920	82,9	16	1,44

Spm. nr. 544

Til indenrigsministeren (2/4 82) af:

Birgith Mogensen (CD):

»Vil ministeren fortsat acceptere og tolerere, at en mindre gruppe (ca. 1.500 personer på landsbasis) meget hårdt belastede ungdomsnarkomaner stadig væk kriminaliserer og prostituerer sig, når dette kan undgås ved at tildele dem flydende metadon 1 gang i døgn et givet under lægekontrol etc.?«

Begrundelse

Af to onder er det sund fornuft at vælge det mindste. Vi burde for længst have valgt at neutralisere den mest belastede narkoman-gruppe med langtids-metadon-tildeling. Det gøres med 70–85 pct. held på hollandske, engelske, canadiske og amerikanske klinikker.

Det er påviseligt, at nævnte hårde gruppe for størstpartens vedkommende stopper de-

res misbrug af illegal narkotika. Desuden ophører deres kriminelle og smittebærende virksomhed. (Salg af illegale stoffer – og dermed produktion af nye narkomaner). Langtidsbehandling med metadon gør narkomaner til normale mennesker, som kan arbejde eller/og uddanne sig på lige fod med andre borgere.

Ja men hvorfor nøler vi så? Det gør vi, fordi højst fem politikere i det nuværende folketing er klar over, at narkomaner er menneskeheds største ulykke. En ulykke, der udarter sig dag for dag. For mig at se skal vi i Danmark have katastrofelignende tilstande på dette område, før folketinget reagerer kontra.

CDs narkoreformforslag for et år siden blev betegnet som for omfattende og gennemgribende (hvad man så end forstår ved den betegnelse). CDs beslutningsforslag om oprettelse af et tværpolitisk og tværsagligt narkotikaråd blev ret positivt modtaget og vil højst sandsynligt vokse videre.

[Birgith Mogensen]

Men tiden går, og især omtalte narkoman-gruppe bliver fortsat ladet i stikken. Gruppen får lov til at vokse sig større og større. Selv om dødsfaldsprocenten er meget høj.

Hvornår vågner vi op til dåd? At efterspørgslen med hensyn til illegal narkotika ville falde betydeligt, såfremt den mest belastede gruppe bliver neutraliseret, burde være indlysende.

Besvarelse (14/4 82):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Langtidsbehandling med metadon er et stadig tilbagevendende spørgsmål i debatten om, hvorledes vi bedst og mest effektivt behandler de ældre og hårdest belastede narkomaner.

Jeg har tidligere – bl.a. her i tinget i forbindelse med behandlingen af CDs narkoreformforslag for ca. et år siden – gjort opmærksom på, at det var min opfattelse, at det eksisterende system og de eksisterende hjælpeformer ikke slår til, når det drejer sig om de ældre og hårdest belastede narkomaner, der har været afhængige af stof igennem adskillige år.

Som jeg også gjorde opmærksom på ved behandlingen af ovennævnte forslag, pegede kontaktudvalget vedrørende alkohol- og narkotikas spørgsmål allerede på denne problemstilling i sin rapport fra maj 1979 om metadon i behandlingen af stofmisbrugere.

Det blev i denne rapport bl.a. påpeget, at en del af de ældre, hårdest belastede narkomaner var vokset ud af det eksisterende behandlingssystemets hjælpetilbud, der som oftest forudsatte kortvarig nedtrapning, stoffrihed og døgninstitution- eller familieplejebringelse, og at disse stofmisbrugere kunne have gavn af et tilbud om behandling, som sideløbende med den sociale og pædagogiske støtte var understøttet af længerevarende metadonordinationer. Disse synspunkter kan jeg stadig fuldt ud tilslutte mig.

Problemet med de såkaldte gamle narkomaner og etableringen af en behandlingsform for disse understøttet af længerevarende metadon er af meget forskellig størrelsesorden landet over. Problemet er klart størst i Københavns-området, især af årsager, som de københavnske myndigheder ikke har indflydelse på.

Som det nok er spørgeren bekendt, har Københavns borgerrepræsentation imidlertid den 7/5 1981 besluttet – foreløbig for en 2-årig periode – at iværksætte et forsøg med behandling af stofmisbrugere, hvor det forudsættes, at metadonordinationer i en periode indgår som et nødvendigt led i behandlingen af deres stofmisbrug. Så vidt jeg er orienteret, forventes virksomheden at komme i gang inden sommeren.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at spørgsmålet om behandlingen af de ældre stofmisbrugere var emnet for en konference, som kontaktudvalget afholdt i oktober 1981 for medlemmer af de amtskommunale metadonsamråd. Jeg har fået oplyst, at der på denne konference stadig var bred tilslutning til principperne i »den blå betænkning«, dvs. at længerevarende metadonordination ikke bør anvendes som almindelig behandlingsform for narkomaner, men at det er væsentligt at præcisere, at der blandt de hårdest belastede stofmisbrugere findes misbrugere i en situation, hvor det vil være værdifuldt at iværksætte behandlingsforløb, der er understøttet af længerevarende metadonordination.

På konferencen blev der i øvrigt stillet forslag om, at der under kontaktudvalget nedsættes et behandlingsudvalg, der skal se nærmere på behandlingen af stofmisbrugere, i lighed med det udvalg, der i efteråret 1981 afgav en rapport om behandlingen af alkoholmisbrugere. Et sådant udvalg vil blive nedsat, når den planlagte reorganisering af kontaktudvalget er gennemført. Det kan i denne forbindelse oplyses, at referat fra den pågældende konference vil blive tilsendt folketingets socialudvalg i løbet af en 14 dages tid.

Afslutningsvis vil jeg gerne gøre opmærksom på, at det ideelle mål med behandlingen også af de sværest belastede narkomaner efter regeringens opfattelse fortsat bør være at starte behandlingsforløb, der sigter på en revalidering og en tilbagevenden til en mere normal tilværelse uafhængig af stof.

Spm. nr. 554

Til *arbejdsministeren* (5/4 82) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Beregnes understøttelse til borgere, der står i Danske Næringsdrivendes Arbejdsløs-

[Askjær Jørgensen]

hedskasse, på en måde, så disse er helt til grin, og forholder det sig, som det fremgår af artiklen om emnet i Erhvervsbladet den 1. april 1982?»

Begrundelse

I henhold til den i spørgsmålet nævnte artikel er der næringsdrivende, der får tilbudt en understøttelse på 6 kr. pr. dag.

Besvarelse (15/4 82):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Spørgsmålet er – ifølge begrundelsen af spørgsmålet – foranlediget af en oplysning i Erhvervs-Bladet den 1. april 1982 om, at en næringsdrivende har fået tilbudt arbejdsløshedsdagpenge på et meget lavt beløb efter at have måttet lukke sin forretning.

I samme artikel foreslås der fastsat en nedre grænse for arbejdsløshedsdagpenge til selvstændige erhvervsdrivende.

Jeg skal oplyse, at man ved indførelsen af arbejdsløshedsforsikring for selvstændige i meget høj grad har søgt at tilgodese de særlige vilkår, der gør sig gældende for denne gruppe, idet dagpengesatsen for selvstændige erhvervsdrivende beregnes på grundlag af gennemsnitsindtægten i de 2 bedste af 5 kalenderår.

Jeg vil herudover gøre opmærksom på, at det er et af forsikringssystemets grundlæggende principper, at dagpengene højst må udgøre 90 pct. af medlemmets hidtidige indtægt, og at meget efter min mening taler imod at gå op over denne maksimumsgrænse – og da især for en enkelt gruppes vedkommende.

Spm. nr. 555

Til *industriministeren (5/4 82)* af:

Tommy Dinesen (SF):

»Kan ministeren give oplysninger om antallet af arbejdsulykker og andre skader, der har ramt skibsbesætninger siden 1970, fordelt på små, mellemstore og større fartøjer?»

Begrundelse

Ministeren anfører i sit svar af 23. marts 1982 på mit spørgsmål nr. 429:

»Det fremgår derimod af statistikken, at mindre skibe har en større ulykkesfrekvens end større.«

Dette talmateriale er ikke offentligt.

Jeg ønsker det fremlagt.

Besvarelse (15/4 82):

Industriministeren (Erling Jensen):

De tal for skader, som jeg gav i mit svar den 23. marts i år på spørgsmål nr. 429, var indhentet fra ulykkesforsikringsforbundet for dansk søfart. Foranlediget af spørgsmål 429 påtog ulykkesforsikringsforbundet sig det store arbejde at gennemgå samtlige anmeldelser for årene 1976–1979 for at kunne opdele anmeldelserne i skader i skibe henholdsvis under og over 500 BRT.

Disse tal, som for de nævnte 4 år viser den største ulykkesfrekvens i skibe under 500 BRT, fremgår af vedlagte bilag.

Statistikken, som føres i ulykkesforsikringsforbundet, er imidlertid ikke baseret på en graduering efter skibsstørrelser, og man kan umiddelbart kun udtage det samlede antal skader. Disse er for årene 1964–1979 oplyst i mit svar på spørgsmål 542.

På denne baggrund finder jeg – efter fornyet drøftelse med ulykkesforsikringsforbundet – ikke så kort tid efter min seneste besvarelse at kunne anmode forbundet om at påtage sig det betydelige arbejde med at fordele skadesanmeldelserne på skibsstørrelser.

Jeg kan i øvrigt henviser til de af Ulykkesforsikringsforbundet udsendte årsberetninger.

[Industriministeren]

Bilag

Oplysninger om skadesfrekvensen for besætningerne på alle skibe indmeldt til arbejdsskadeforsikring i ulykkesforsikringsforbundet, opdelt på skibe under 500 BRT og skibe på 500 BRT og derover.

År	På skibe under 500 BRT pr. 1000 helårsbeskæft.	På skibe over 500 BRT pr. 1000 helårsbeskæft.
Dødstilfælde		
1976	2,61	0,56
1977	2,10	2,10
1978	3,31	1,35
1979	2,40	1,03
Invaliditetstilfælde		
1976	10,71	6,90
1977	7,89	7,96
1978	8,41	7,84
1979	9,31	8,88

Spm. nr. 561Til *justitsministeren* (6/4 82) af:**Arentoft (FP):**

»Vil ministeren overveje at udsætte udvisningen den 9. april d.å. af Ib Thygesens thailandsk fødte hustru, således at der kan blive tid til at gennemgå sagen og dermed måske ændre udvisningsordren?«

Begrundelse

Det er helt urimeligt – som sagen fremstilles i dagpressen – med begrundelse i ulovligt ophold i Danmark at udvise en thailandsk født dame, der er lovformeligt gift med en dansk statsborger. Forholdet er jo det, at det har taget næsten ¼ år at fremskaffe en dåbsattest fra Thailand, og med en udvisningsordre slår man to menneskers liv i stykker og tvinger manden til at rejse ud af landet også.

Besvarelse (16/4 82):**Justitsministeren** (Ole Espersen):

Justitsministeriet har, efter at den pågældende thailandske statsborger var blevet pålagt at udrejse af landet, modtaget nye henvendelser. Det er herefter den 6. april 1982 besluttet, at datoen for udrejse udsættes, indtil justitsministeriet har overvejet spørgsmålet om udvisning på ny.

Spm. nr. 567Til *økonomiministeren* (6/4 82) af:**Tommy Dinesen (SF):**

»Kan ministeren bekræfte, at en undersøgelse gennemført af Danmarks Statistik viser, at matroser har en af de højeste dødelighedsprocenter blandt erhvervsaktive i Danmark?«

Begrundelse

Statistiske undersøgelser nr. 37: Dødelighed og erhverv 1970–75, angiver, at den såkaldte Standard Mortality Ratio for matroser i perioden 1970–75 lå på 218, hvilket var et af de højeste tal.

Arbejdsnotat nr. 3, 1979, fra lavindkomstkommisionens sekretariat gengiver denne undersøgelse og nævner specielt på side 174, at »særlig høj dødelighed findes i fiskeri og søfart«.

Besvarelse (15/4 82):**Økonomiministeren** (Ivar Nørgaard):

I statistiske undersøgelser nr. 37: Dødelighed og erhverv 1970–75, København 1979, har Danmarks Statistik offentliggjort en analyse af dødeligheden i forskellige erhvervsgrupper i den danske befolkning 1970–75.

Undersøgelsen omfatter erhvervsoplysninger for de 20–64-årige personer, der indgik i folke- og boligtællingen den 9. november 1970, samt oplysninger om dødsfald blandt disse personer i 5 års perioden efter folke- og boligtællingen.

[Økonomiministeren]

I undersøgelsen er dødeligheden for hver erhvervsgruppe målt i forhold til gennemsnitsdødeligheden for alle personer i erhverv. Dødeligheden måles ved et indeks, den såkaldte Standard Mortality Ratio (SMR). Indeks-værdien for alle i erhverv = 100. Undersøgelsen er begrænset til erhvervsgrupper, der omfatter mindst 5.000 mænd eller kvinder, og som i 1970 befandt sig i aldersintervallet 20-64 år.

I gruppen ufaglærte arbejdere var der ved folke- og boligtællingen 6.623 personer, hvor faget var anført som sømand (fagkode 431) eller søfyrbøder o.l. maskinpersonel (fagkode 432), under ét kaldet matroser i undersøgelsen. I 5 års perioden 9/11 1970 til 8/11 1975 indtraf der 259 dødsfald blandt disse personer, svarende til et SMR-indeks på 218. Matroserne havde således en dødelighed, der var mere end dobbelt så høj som dødeligheden for alle i erhverv. Andre erhvervsgrupper med særlig høj dødelighed er gruppen »tjenere og kokke« samt gruppen »bagere« med indeks på henholdsvis 195 og 143.

Fortolkningen af undersøgelsens resultater begrænses af den kendsgerning, at erhvervsoplysningerne alene hidrører fra folke- og bolig-tællingen i 1970. Det vides således ikke, hvor længe en person har været i det pågældende erhverv, ligesom det heller ikke vides, om personen har skiftet erhverv mellem 1970 og et evt. dødstidspunkt.

Undersøgelsen indeholder tillige oplysninger om dødsfald fordelt på hovedgrupper af dødsårsager. For matrosernes vedkommende er der konstateret en overdødelighed for alle hovedgrupper af dødsårsager. Overdødeligheden for ulykker alene tegner sig for ca. 30 pct. af den samlede konstaterede overdødelighed.

Det kan i øvrigt oplyses, at Danmarks Statistik i øjeblikket arbejder med en opfølgning af undersøgelsen til at omfatte dødsfald i den efterfølgende 5 års periode: 9/11 1975 til 8/11 1980.

Spm. nr. 571

Til finansministeren (7/4 82) af:

Maisted (FP):

»Vil ministeren sørge for og anmode sine kollegaer om, at alle folketingsmedlemmer, der har ben, f. eks. som statsrevisorer, radio-

rådsmedlemmer, medlemmer af landskatteretten og lignende, får en mødevederlagsordning i stedet for faste honorarer?«

Begrundelse

Det er selvfølgelig utilfredsstillende, at folketingsmedlemmer, der er travlt optaget af deres arbejde i folketinget, får faste honorarer i stedet for mødevederlag i forhold til den begrænsede tid, de kan afse til et eller andet ben ved siden af folketingsarbejdet. Især er dette forhold indlysende for partiledere og gruppeformænd, der er hårdt belastet af deres mange funktioner i forbindelse med folketingsarbejde.

Besvarelse (19/4 82):

Finansministeren (Heinesen):

I mit svar af 18. marts 1982 på det af spørgeren stillede spørgsmål nr. 424 har jeg redegjort for de med finansudvalget i 1979 aftalte retningslinier for fastsættelse af betaling for varetagelse af hverv i statslige udvalg m.v. Som det ligeledes fremgår af dette svar, fastsættes betalingen så vidt muligt i en sådan form (pr. møde, pr. sag, pr. time etc.), at eventuelle ændringer i aktiviteten automatisk påvirker den samlede vederlæggelse.

I et senere svar af 31. marts 1982 på det af spørgeren stillede spørgsmål nr. 496 har jeg bl. a. oplyst, at fastsættelse af særskilt vederlag i form af faste årlige beløb for så vidt angår statslige udvalg m.v. kun sker i tilfælde, hvor det på grund af udvalgsarbejdets sammensatte karakter ikke er muligt at udmåle vederlaget på anden måde. Jeg skal herved på ny understrege, at også i disse tilfælde fastsættes vederlagene på grundlag af foreliggende oplysninger om det samlede tidsforbrug, der på årsbasis medgår til varetagelsen af det pågældende hverv. De årlige vederlag fastsættes endvidere for en begrænset periode, normalt gældende i 2 til 4 år, og beløbsfastsættelsen tages ved periodens udløb op til fornyet vurdering på grundlag af de indhentede nye oplysninger om tidsforbruget i perioden.

Med hensyn til de af spørgeren nævnte konkrete hverv bemærkes, at de nærmere bestemmelser om statsrevisorernes valg og virksomhed fastsættes ved folketingsbeslutning, jfr. lov nr. 322 af 26. juni 1975 om

[Finansministeren]

statsrevisorerne, § 6. Reglerne for vederlæggelse af radiatorådets medlemmer ligger ligeledes uden for mit kompetenceområde.

For så vidt angår vederlæggelsen af de af folketinget udpegede medlemmer af landskatteretten er det årlige vederlag fastsat i overensstemmelse med de ovenfor beskrevne retningslinier, foreløbig indtil udgangen af 1982, på hvilket tidspunkt det vil blive taget op til fornyet vurdering på grundlag af oplysninger om tidsforbruget i de forløbne 2 år.

Spm. nr. 573

Til *arbejdsministeren* (7/4 82) af:

Thorndahl (FP):

»Ministeren bedes oplyse, om § 2 i konvention om foreningsfrihed og beskyttelse af retten til at organisere sig ikke udelukker, at der kan etableres eksklusivaftaler i de lande, der har tiltrådt denne konvention.«

Begrundelse

Menneskerettighedsdomstolen i Strasbourg fastslog den 13. august 1981, at en arbejdsgiver ikke må afskedige en medarbejder, fordi den pågældende ikke er medlem af en bestemt fagforening, såfremt medarbejderen er blevet ansat, førend arbejdsgiveren indgik en overenskomst med eksklusivaf tale med den pågældende fagforening. Regeringen opret holder derfor fortsat mulighederne for at indgå eksklusivaftaler.

Den 25. maj 1951 ratificerede Danmark imidlertid konventionen af 1948 om foreningsfrihed og beskyttelse af retten til at organisere sig. Denne konvention sikrede samtlige lønmodtagere uden forskel af nogen art ret til efter eget valg og uden krav om forudgående tilladelse helt frit at vælge, hvilken faglig organisation den enkelte lønmodtager måtte ønske. § 2 i konventionen har følgende ordlyd: »Arbejdere og arbejdsgivere uden forskel af nogen art er berettiget til at oprette og til alene under iagttagelse af den pågældende organisations bestemmelser at tilslutte sig organisationer efter eget valg og uden forudgående tilladelse.«

Denne ubegrænsede valgfrihed, der gennem konventionen garanteres den enkelte lønmodtager, forekommer at være i afgørende modstrid med det fagforeningsmonopol, som eksklusivaftalerne er udtryk for.

Besvarelse (19/4 82):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

I ILOs konvention nr. 87 om foreningsfrihed og beskyttelse af retten til at organisere sig fastslås i § 2 retten for en arbejdstager til at være medlem af en organisation uden indblanding fra arbejdsgiverens side.

Denne ret, der kaldes »den positive organisationsfrihed«, er på funktionærområdet specielt lovfæstet gennem funktionærlovens § 10, hvorefter en arbejdsgivers afskedigelse af en funktionær, fordi han vil være medlem af en fagforening, er retsstridig.

På det øvrige arbejdsmarked er det i den arbejdsretlige litteratur fastslået, at den danske retstilstand opfylder kravene i ILOs konvention om den positive organisationsfrihed, og det slutes heraf, jfr. Per Jacobsen, Kollektiv arbejdsret, 3. udgave, p. 63, at »det er retsstridigt at afskedige lønmodtagere, fordi de er organiserede, eller fordi de ønsker at organisere sig«.

ILOs konvention omhandler derimod ikke »den negative foreningsfrihed«, dvs. retten til at forblive uorganiseret eller til ikke at være medlem af en bestemt fagforening, og konventionen berører derfor heller ikke spørgsmålet om lovligheden af eksklusivaftaler som sådanne i de lande, der har tilsluttet sig konventionen.

Spm. nr. 575

Til *justitsministeren* (13/4 82) af:

Steffensen (KrF):

»Hvad agter ministeren at gøre for at modvirke den uheldige udvikling af nye store spillehaller, hvor børn og unge spiller alle deres penge op?«

Begrundelse

I Politiken den 7. april 1982 udtaler politikommissær Bruno Rasmussen: »Da restauratører i dag frit og uden afgifter kan stille automaterne op i serveringslokaler, har vi overhovedet ikke mulighed for at kontrollere udviklingen, og vi har i en notits gjort justitsministeriet opmærksom på den uheldige udvikling i retning af nye store spillehaller.«

Jeg mener derfor, det er nødvendigt, at justitsministeren kommer forældre og politi

[Steffensen]

til hjælp i kampen om at hindre børnene i at blive spillearkomaner.

Besvarelse (19/4 82):

Justitsministeren (Olé Espersen):

I restaurationer må der blandt andet ikke være offentligt automatspil om spillemærker eller andre gevinster, medmindre politiet tillader dette, jfr. § 26, stk. 1, i restaurationsloven. Bestemmelsen omfatter alle automater, der giver gevinst, herunder gevinst i form af frispil. De enkelte kommuner kan give almindelige regler til begrænsning af tilladelsernes antal og omfang, jfr. lovens § 26, stk. 3. Endvidere kan politiet begrænse og betinge de konkrete tilladelser til opstilling af gevinstgivende spilleautomater, jfr. lovens § 26, stk. 2.

Der kræves ikke tilladelse til opstilling af ikke-gevinstgivende spilleautomater i restaurationer, men politiet kan forbyde spillet, hvis dette konkret har givet anledning til uro og andre politimæssige vanskeligheder, jfr. ovennævnte lovs § 26, stk. 4. Der er således for tiden ikke i almindelighed mulighed for at forbyde opstillingen af disse morskabsautomater i restaurationslokaler eller at betinge opstillingen af, at unge under en vis alder ikke benytter automaterne.

Uden for restaurationer kræver offentlig opstilling af spilleautomater – såvel gevinstgivende som ikke-gevinstgivende – politiets tilladelse efter politivedtægten. Bortset fra offentlige forlystelsessteder, hvor tilladelse til opstilling af spilleautomater i almindelighed gives, har politiet, så vidt det er justitsministeriet bekendt, ikke meddelt tilladelse til opstilling af gevinstgivende spilleautomater og kun i begrænset omfang meddelt tilladelse til opstilling af ikke-gevinstgivende spilleautomater.

Der er således efter de gældende regler mulighed for, at politiet kan begrænse og betinge tilladelser til opstilling af spilleautomater, bortset fra opstilling af ikke-gevinstgivende spilleautomater i restaurationer.

Justitsministeriet er ikke i besiddelse af oplysninger om antallet af ikke-gevinstgivende spilleautomater, der er opstillet i restaurationer, eller om, hvorvidt opstillingen af disse automater har givet anledning til politimæssige problemer.

Justitsministeriet vil til brug for de igangværende overvejelser om en eventuel regulering af opstillingen af de nævnte automater i restaurationer indhente nærmere oplysninger fra politiet om politiets erfaringer med hensyn til opstillingen af disse automater. Når oplysningerne foreligger, vil justitsministeriet overveje, hvilke skridt der af ordens- og politimæssige grunde bør tages, herunder om justitsministeriet med henblik på en eventuel ændring af restaurationsloven bør indlede drøftelser med industriministeriet, hvorunder restaurationsloven hører.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om global råstofskat på den danske stats olieindtægter.

[Af Riishøj (SF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 50. Fremsat 16/3 82).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Regeringen er ikke uenig med forslagsstillerne om, at der er behov for at sikre større midler til udviklingsbistanden fra industrilandene til de fattige u-lande. Situationen er nemlig den i dag, at en række fattige udviklingslande befinder sig i en så alvorlig økonomisk situation, at en markant forøgelse af udviklingsbistanden udefra vil være en betingelse for, at de blot kan opretholde deres i forvejen meget lave udviklingsniveau.

Regeringen finder det også yderst beklageligt, at de vestlige industrilandene som helhed ikke har levet op til den 0,7 pct.-målsætning for den statslige udviklingsbistand, som de selv var med til at vedtage i FN allerede i forbindelse med strategien for det andet udviklingstår, altså 1970erne. Kun Sverige, Norge, Holland og Danmark har levet op til denne målsætning.

Denne manglende politiske vilje kom også til udtryk i forbindelse med forhandlingerne om strategien for FNs tredje udviklingstår, altså 1980erne. Det vedtagne kompromis, der kun i begrænset omfang imødekom udviklingslandenes ønsker, og som fra dansk side